

Fur: Bible for Mark

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

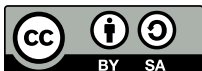
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Mark

Chapter 1

¹Jásoduno'η domo'η juŋo Wúo'η kwě ²innálán álba irmén eŋa Aizaya'η domobore– lé, ká álán dúín domonđuŋo déén Tabuŋ adden áa, ásán dee– sí déén dorá teeya piá. ³Urú duŋo jutádió nás Wúo sí déén dorá teeya pii, 'nân Wúo sí koróna táaras pii. ⁴Yáaye namá jutá kéná na sín kwa –sí Wúo'η domon' η rísín nân kwa sís kien katíyen' η rísína dog ná ímeŋa'η jâm'ín ásán Wúo kien koróna paaso. ⁵Barúŋa'η kwa namá nyéttín dee– lé kélé kwa ál Jüdiye'η ere káŋn nán dog kélé, Jürúsalam kwan namá nyéttín korol dee– lé, kélé, nás ímeŋa kâmmie, Jordonín roó nás kien katíyena kine nás Wúo paaso ⁶Yáaye namás kamal' η jibbé suúr kéénén ná darma' η gartom ná nyímaŋa– lé rigél' , ná déén jaam bân kâwŋ aam ná naŋi'η day– ii sín aam ⁷Yé namá nîn Wúo'η rísín, nás kwa– sí in belé'η ál duó keer kee ná dúí– lé saa soŋŋá appâ ii ná ká kéén kwala taga ásin rígóba. ⁸Ká bína –sí kí koro– ii alí , maran Yé bína– sí kí utú na kuó teyana gísín liiyó. ⁹Kíla sogá –lé jásoduno namá Názara Galíllí'η ere kéná ná éla ásán, yáaye– lé ímeŋa amí , Jordon nín roó . ¹⁰Álba koró kúró namás jawíl– sí jagíla nás paalíní, yee– sí ná Wúo'η kúo ná dee– lé buŋélí níná orrá . ¹¹Namás belé jawíl paalíní ná in belé'η Jí ása dúín kwě jân aila Ká– sí kilma símmô– ii dín írí. ¹²Wúo'η kuo namás ínálán Yé –sís kargíye nás jutá dió nyéné ; ¹³Jásoduno namás jutá dió sogá wayeŋa oŋŋol óŋá nás tanaŋasaŋa'η dióyos betel Sitân básán Wúo'η kwě rísín, idíŋn ná Wúo'η kwě sogás óŋá ná buuru na duuru kééné, Maran Wúo'η méléga básán Yé– sí duwon piá ¹⁴Álba Yáayé –sí Túmná kabíe Wúo'η kwě, namá Galíllí ere éla ná Wúo'η domón rísín ná déén jawíl'η kurí'η. ¹⁵Ná in belé'η tin ál paago na Wúo'η kuri ál dóŋa paago bânŋs kien koróna lé nia Wúo waríŋ jawí ná déén domon– sí bínní ¹⁶Álba él nás kí Galíllí 'η roo'η ari betel namá Samónná déén bára sí jagíla kien kúnýaira roó kíŋítíya ásán púúná karége, idíŋn yeen awlaŋa káŋŋi. ¹⁷Jásoduno namás yeen in kwá ; karí ii puló nia kwan awlaŋa kwá awí . ¹⁸Yeen indálán namá kien kúnýíra roó kúndíye namá Ye– sí karí kúlúl. ¹⁹Álba nenín kéné namá Jemis Zabidí'η kwě –sí kágile ná kí déén bára Jón ná díen báa Zabidí ná kien kúnýira péra kawé díen Pulduŋ dió ná kóeli álán roó kíŋíyal . ²⁰Namás in kwá karíŋ búló, Yeen namá díen báa– sí pulduŋ 'ín dió kúndíye namá Yé – sí karí kúlúl ná kéné ²¹Yeen namá Deem Kaparnahôm kééné, álba kaagúl namás dem'ín masín lé kándul ná dió káŋíye , Jásoduno namás jaa nás kwa– sí guudpáálítíní . ²²Íde kwa namás káyé nás déén guud'ín jawlí si pirja kawé , idíŋn déén guud'ín jawlí Wúo'η kurros dió káŋŋ ²³Masíkán– lé namá duó kéná nás kuo rúbána kéná namás jaa ná urú laddi . ²⁴Ílá duó namás jaa in belé'η kína– sí jundi– ii Jásoduno NAZARA 'η kwě , Jí jéla álán kína jaw. ²⁵Jopóduno namás in kwá káldirig jân ná ilá suur'ín dió juro kuo rúbáná namá duó'η suur kurol . ²⁶Kuo rubáná namá duó'η suur kurol kí uuru duó namá teeyá eŋa ²⁷kwa nyéttín namás saa suŋŋá pirje kawé táarí ál Jopóduno piá, maran namás kayé ná suurŋa kíléli kí kien kilma'η dío ná in kamíŋa kaa– ii ná iné indelná kí kaa kuríní ál kuo rubána in duó si baŋi pie. ²⁸Innálán Jásoduno'η táarí namás barú'η dió nyálíní naman Galíllí 'η deema– lé nyéttín paago. ²⁹Jásoduno namá kwa saa suŋŋá dawín pia, álba Masík– lé kuul, yeen namá samon'ín tín kéné. ³⁰Namá kâmbé ná Samon'ín mare wajání ná pittí kee ná uŋi Majira namás Yé – si aane. ³¹Jásoduno namá éla ná yáa– sí doná tŋo na írí jagí innálán Yáa– si waja namá suúr kuro yáa namás jaa nás yeen– sí táaríná pii. ³²Arrán álba dulé poyyo kwa namás wajána nyettín dee– lé kéle nan kwa kilá kele ál si Sitana kuo rúbán káŋn álán– sí Jásoduno dawín pii. ³³Kwa nyettín namá kuul ná íde dee –lé kelé ila tón ál yé kéná. ³⁴Jásoduno kwa sa soŋŋá dawín pia , kwa ál kien wajaŋa kerker káŋn nan– sí Sitana ná kuo rúbána káŋn . maran yé sitana– sí á jundíba álán rísínol ³⁵Seerán kí subu jásoduno namá jawla asá lóó subu káŋŋa ná tón'ín paál kuro ná lóó willín ila nyáná ná óŋo júma. ³⁶Samon kí kéén bânŋa álbas kawel ná kâmmie ná yé ákeba namá kééné òeli . ³⁷Álbas jásoduno kâmbé namás in aagé, kwa nyettín ál gí Jí sí kóeli . ³⁸Jásoduno namás in kwá ál deema kerna– lé koo nás ká kwa– sí Wúo'η domon kawli . ³⁹Jásoduno namás kwa –sí domo'η rísín kien masiga lé GaLíLí dió ná kéén deem– lé nyéttín ⁴⁰Duó dig asá suúr baras kééné namá jásoduno éla nás in kwá ; abá lóel áila dawín jaa. ⁴¹Jopóduno sí namás déén belé áyín eŋa , namá déén óŋa míden pii ná duó sí kura nás in kwá ál wóel álán teeya jeen . ⁴²Innála'η baras duó sí namá suúr kuro. ⁴³Yé namás sarrtén pia ásán duó tog bíir ás kuwaba namá adden pia ná nyáná. ⁴⁴Nmás in kwá jagílin ál joo nás suur dali'η guudpáálíní– sí jawlí na arí jaa ál dali kwá dín dawa'η ál Jí dawín jéná ⁴⁵Maran duó álba kuro namá nyáná nás kwa– sí baaja rísín arí ásán Wúo'η kwě yé pá ,jásoduno walá elle lé ki baaja ákarítŋeníba ban elle'η paál áwín maran deema kwá bân dee– lé kúndílin kí sabana nyéttín .

Chapter 2

¹álba yé kapaarnahôm wainja soga itta'η dió, kwa namá kélammíe ál yé tónj kee. ²kwanj dalada namá saa sunj' kísinaol tónj , nás matar piisínj enja, ná loo ás siba namanj órre kaagul, yé namás kwa –sí domonj risínj³Kwa dii namá yé– sí duó merso kéle : namá kwa oonjol kábinj ila duó– sí . ⁴álba katienjol álán déenj dakki kaagul, idíñj kwa saa sunj' káinj , namá ila lóó– sí káwlié ál Jásodunjo kéenj kárinj kéenjé , ila namás tíir pallínj, yeenj namá merso– sí kí déenj piiti kápul kí ila tiir. ⁵Jásodunjo namá, díenj seejái jagíla namás merso~ sí in kwá . " dúin kwé díenj katienja ál gís kaasol." ⁶íde namá dáálí 'η gúdpáálínja káinj , namás káyé ná kí kíenj kilmanja kirsínja. ⁷Ná in káménja káanj na in duó kí in dorá risínj? déenj in ál kápúrínj kíye ná sijn duó sí déenj katienja paaso Wúo'η paál ? ⁸innálanj Yé namás iwó kaa– ii ál yeenj kíenj kilmanja lé risínj, namás yeenj in kwá, " káanj ná kí kilmanja'η dió birsínj ? ⁹káinj ná sunj' hánj ásán merso in kwá ,ál gís kíñj katienja kaaso wala ásán in kwá ál díñj píiti jabunj ná joo?¹⁰ásán yeenj in kalja asá Dúdinj kwé dog kuro kee sũũru η írí nás katienja paasi, yé namás merso in kwá, " ¹¹ál gís in kámínj ása jwala ná díñj piti jabu ná díñj tónj joo. ¹²Merso innálanj namás jwala ná déenj piti bawa nás jáá ná ilonj kwa nyétinj tabu'η, kwa– sí namás may enja , namás kwa nyét pirje kawe, namás Wúo– si bora patta kawe , nás káyé ná in kámínj Kí ari in inná in tóoríg ála ákagilaba. ¹³Yé kí as ker dog roo kári lúwo, kwanj namás dog koomíe ye– sí, namás jaa nás páálíti kwa– sí. ¹⁴asá beetelínj namá Lepi sí jagíla álpán'η kwé ná kee ná díginíenja ili kwa lé, namás in kwá , " kárinj júló yé namás jawla ná tabbenj pii . ¹⁵Jásodunjo namás , Lepin'ínj tónj káinj ná nũñ káménj kí kwa sunj' , Díginíekwanj ná katíekwanj kernja namanj kí Majira kwa kernja dog ál yé si kári kulítie . ¹⁶álba dáálínj gúdpáálínja ál jige párisínja ná kágíle ná jopodunjo kí Díginíekwanj nũñ aam, namás kí kéenj Majira– sí in aanjé , " káanj ná Yé kí katienjakwanj nũñ kaam?" ¹⁷Jásodunjo álba díenj belé– sí kelámí namás in kwá , " kwa appenja álageba ál dawât kóeli, maranj ál wajána gé dawât kóeli, Ká idíñj ála kélba ásán takínja tarí áa, maranj katienja kwanj sí." ¹⁸Yáaye'η majira ná párisínja namá sijn buru kámunjéli , kwa dii namá dee lé kéle , " Ná in kijnol, káanj ná Yáaye'η majira ná Párisínja'η majira sí buru kámunjéli .? ¹⁹Jásodunjo namás yeenj sí in kwá, " birsínj jarunja buru ása kámunjéli ba idíñj ná díñj jaarus kéenj káinj , maranj abás kerker káinj yeenj básán buru kámunjól . ²⁰Maranj soog álán paago álán Birsínj sí díe lé kabé ila soga'η dió básán buru kámunjól . ²¹Duó álákebá ásán jurí diwó sí kí jibbé toy loo dog jawí. ná ába loo tog sí nyéwa ila jibbenj tiir banj ilá sunj' appâ enja. ²²Duó álakeba nás kára káwóna sí kí kira toya'η segén lé jínjiti , ná a ábas jínj ilá kira'η seegén banj nyérínj, namás kira sí nyét búnnýal, maranj kára káwónj sí bas segén káwóna'η kínjítie teyyá káwi. ²³Kí moo'η soog Jásodunjo namá él nás kí piila dii dió betel, kéenj Majira namás kunje ná piila'η tabunja úreli . ²⁴Párisínja namás in aage, " ál jagil, kaanj ná yeenj ari it kawe ná daalí á kwaba álán moo'η soog kawa. ²⁵Yé namás yeenj in kwá, " Bí ál árdén báa art ál Dawúd piá ilá tin lé ál yé duuru kénj, yé kéenj járúnja. ²⁶Yé wúo 'η tónj ai kári ál Abiasar págín'η appâ, yeenj jama amíe ál in lonja álba déllínj pagí amí , in Músa'η daalí lé túllé ákénjába , ná yé amí nanj dog kéenj jarunja sí íní ? ²⁷Jásodunjo namás in kwá, " Moo'η soog sí ál dúdinjkwé'η kawé, ná Dúdinjkwé sí aibá ál Moo'η soog kawé . ²⁸ná ínanj Dúdinjkwé ál Moo'η kuri ii

Chapter 3

¹Jásoduno kí asi keer Masig lé nyáná namá duó dig jagila nás dóná lé baras kéná. ²Ídín ná soog moo'η soog kéná , yé namá kwa lé jânó , jopódduno'η gáríma ná kùl ná yé sí dirígín kalwe , abá yé barás duno sí dawín pii, namá janí suúr kabíya ál yé kí moo'η soog táárí pii. ³Jopódduno nás ila duó sí in kwă ; asá dóná lé barás kéná ása jawla ná ine jéla ná kwa nyéttín tabu'η jarēn. ⁴Yé namás kéén gáríma lé jânó na in ino; dálí in lá kwă álán duó kí moo'η soog táárí túllé piá , wala Sitán táárí piá ? ye in soog ídín lia ásán kíe jain jopó, wala ásán kíe jain jünó ? maran yeen uu tog bir ákawíba déénjünó lé. ⁵Jopódduno namá kéén gáríma sí dirígín jagila kí gábbin , kíen kilman'η kakkirain'η namás ila duó in kwă ál dín dóná írí jagí ; duó namá dóná írí jagí namá innálán dawín ena. ⁶Íde parísíña namá kééné nás kí Hairodo sin kuro jainkwă káítie nás in kárríyie jopódduno sí ai nín kawē . ⁷Jásoduno namá kí Majira'η roó kééné , Galilíña namá yeen sí kari kulul , ⁸kwa álba kila píjéná kélammíá ál jásoduno píyéní namá nyéttín kuro, Juddéña ná juruslam kwan naman Idumea kwa ná deema kerná kwa ál Jordon nín ere na Tyre na Sidon'η ere kain'η maran kw'η sinjín'η namás kéén Majira sí in kwă ásán puldun ásilín kawē, ála'η kwa de lé ákagilba kwan sinjín . ¹⁰Ídín ná yé kwa sunjín sí dáwín pia íde wajaña bân kwa sí áriténe álán kwa Jásoduno lé kagul. ¹¹Innálán kuo rúbáná abá yé jagile bân déén tabu'η poytíéní na urú ladda ná in belén, Íf asá Wúo kwē jân. ¹²Maran jásoduno básín írel álán Sitana déén'η á risíña ¹³Jopódduno namá pugó nyáná namás kila majira sí tarí pii álán dee lé kella yeen namá dee lé kél . ¹⁴Jásoduno namá Majira waj ná aw iló álán kieyén táárí kawē na adden pii ná Wúo'η domon'η kwa sí kirísíña . ¹⁵Nân kuro íné álán sitan kwan suúrña lé kérénelí , ¹⁶kin namás kíen kona gé asá Yé iní Pataro ¹⁷Jemis Zabadiñ kwē ná jôn déén bára asá Yé kona iné Boanergnes asá in mein Daldín kwē . ¹⁸Andaraw, piilib, Barmawás , Masiyo ,na Tomas na Jemis álpán kwē Saddaeus na Saimon Zulut. ¹⁹Na Júda Iskoroti ál lia yé sí boto dūu kelo. ²⁰Jásoduno kí keer namá tón kari innálán kwa namá saa sunjín kisinol ná yeen kutiñol álán nūn dog kámmíe . ²¹Álba déén íya kí kéén bärña kelammíe namá kéle álán déén oro kawa ídín ná kwa dī in kámíña ál yé déén Tabu déén lóó áiba . ²²Ídín ná parísín ál jurúsalam ere kain ná kelé , yeen gé in belé sí kirísíña , asá yé Sitana kee ná ál kí sitana'η kuri ii ná Yé Kíe sitana kwan suúr renél ²³Jásoduno namás kwa sí tarí piá nás gupáálíti kí mitila nás in belén ai nín Sitan bára si rân . ²⁴Abá kurín déén suúr nérél ilá kurín wala an kerba . ²⁵Ná abá ton déén suúr nérél ila dog wala taga an kerba . ²⁶Abá Sitan déén suúr sí nérél dog ila Sitanín kuri'η an kerba ná déén kuri'η dakki pii ásán agíni. ²⁷Kí see duó ákeba álán duó kakkiré'η tón kari abá main ila duó sí á rigíba namá lia ila duó'η tón'η lóto baw. ²⁸Kí see aw náis kwă ; kwa sí kíen katíyén nyéttín sîn kásil ikila lóta'η ál yeen kawē . ²⁹Maran duó bi duó ná kuo teeya'η risíño kí janditín , yé sí kéén katíyén maran bân kéén katíyéná waj. ³⁰Yé in si ídín kwă ál kwa in kámíña asá yé kuo rúbáná kee. ³¹Jásoduno'η íya kí kéén bärña namá kaagul ná duó dig adden kawē, ná kéle nás jásoduno sí in kwă ál kín 'ya ná kín bärña paál kain náis jí tarí kawē ³²Íde kwan dalda ál kainí nás yé sí kéláméní , kwa namás in aagé , ál dín íya ná kín bärña kain náí jí sí kane ³³Kíyé ná dúín íya ii walá dúín bára ii ? ye namá yeen ino? ³⁴Yé namá kila kwa sí diríg'η jagila ál korol kain nás yé sí kéláméní , nás in kwă Bí ál kún íyaña nan kún bärña bân. ³⁵Duó bi duó nás Wúo'η belé si kélam álba dúín íya ii nan dúín bára nan niw dee lé

Chapter 4

¹Asidig Jopódunjo bás kwa sí guɔdpáálitini roo'ŋ ɔ́rì, kwa namá saa sóŋŋá kísínjól íde, Yé namás jawla nás Puldunjo oonjo ná roo'ŋ dúum kera ná kwa na roon'ŋ ɔ́rì kùl nás kelamí . ²Yé namás jaa nás kwa sí guɔdpáálití ná aldínja pii kí koróta sunjǎ na kwa nás kelamé. ³kél sí bām asidíg.ɔ́rìdunjo bá ɔ́rì nyáná álán sí kolá irtó dǐi ii. ⁴Namás jaa nás kéén kolá irtí ɔ́rì dió , kolá dǐi namá dǔra'ŋ ɔ́rì bǔnɔ́n namá kíyanja búlon ná amí ⁵kolá kǎnna sí namás nima irtó tarúnja'ŋ káralálé , kóla tane maran ɔ́dǐn ɔ́dǐn lóo saa nima kénǎ. ⁶innálán kolá álba tane ná dúlé tewe namá talile dúlén tikkín , ɔ́dǐn ná ɔ́dǐn kǎnna nié á nyánába namá pǔlle. ⁷Kólá kǎnna namá dog kéya'ŋ dió búñje ná rewe indálán namá túyíe nǎn ɔ́bunja ɔ́wǐl , maran kwě á jǐnǎba ɔ́dǐn ná ɔ́dǐn lóo kéyé'ŋ lóo kénǎ⁸Kólá kǎnna namá loo túllé búñje namá túllé rewe ná túyíe ná ɔ́bunja ɔ́wǐl , dǐi ɔ́bunja wayenja iis ná dǐi wayenja onsondig nǎn wayenja wayé jǐnǐye ná kila lé sunjǎ. ⁹Jásodunjo namás kwa sí in kwǎ ; dúo bi dúo nás kíló kee bás kelamí ná kin aldín'ŋ arrá rǎn . ¹⁰Lia jásodunjo álba kí kéén Majira'ŋ kwa dǐi áyé , Majira namás kayé ná kǎleli kila aldínja kaas miane. ¹¹Yé namás yeen sí in kwǎ ; Bǐ asá saada báan álán Wúo 'ŋ kuri'ŋ lótá'ŋ arrá béréñél , Maran ká kwa sí ál Wúo'ŋ kuri'ŋ paál kǎn yeen sí bas aldín kawa. ¹²álán Wúo'ŋ domon inálá enja ál domonkwá aané , ɔ́rì ɔ́t ál ká ɔ́w walá ásin kǐwaba ná ál ká amín dog déén arrá ankarǔlba naman sǐn kǎnǔl ná de ii lé kélá nás kǎn kǎtǐyénja aaso. ¹³Jásodunjo namás ,yeen sí in kwǎ ; abá bǐ kin aldínja'ŋ arrá ábéréñélba? aldínja kǎnna'ŋ arrá ai nǐn barrán . ¹⁴tááridunjo bá Wúo'ŋ belé usunjo. ¹⁵kwa kǎnna bá in kalǎal Wúo'ŋ belé lé inna kolá dǔra'ŋ ɔ́rì.álba wúo'ŋ belé díe lé bunjo nás yeen belé sí kélammíe túllén /sitan namá ɛl nás wúo'ŋ belé sí kí déén ludúnjo kwan kilmanja lé. ¹⁶kwa kǎnna dog namá in kalǎ inna kolá rógán dió namás wúo'ŋ belé sí túléndíg kélammíe kí kilma'ŋ simmǐn. ¹⁷ɔ́dǐn ná yeen wúo'ŋ belé le nyokégé ɔ́dǐn jain wúo'ŋ belé'ŋ erre saa búte ii álba jǐgéná ná tanasana búlé wúo'ŋ domon erre yeen bá wúo'ŋ belé sí kundiya²⁰¹⁸kólá kǎnna ál búusi'ŋ dió kusínjól ,kíla kwa gé asá wúo'ŋ belé sí kine . ¹⁹maran in jainí 'ŋ jǐgéná ná kǎwwǐjǐ ná lótá kǎnna joiní ál in díne lé kǎn namá dió kǎriya ná wúo'ŋ belé dúo sí suúr á jundíba álán dúo túmónjó.20 kwa kǎnna namá in kalǎ inna kolá ál lóo túllé le kusínjól ,yeen wúo'ŋ belé sí kél sí kaamíe nǎn sí kí kǎn kilmanja kǎnǐlǐ, kila kwa in kalǎ inna ɔ́rǎ ál kaan geraña iis ná dǐi geraña oosodiíg naman geraña waye namá kila lé sunjǎ²¹Jopódunjo namás in kwǎ; Dúo la kee nás masarja puwél namá pittín karí'ŋ jawriti ,maran bǎn déén lóo lé jaa, ál in ála'ŋ masaraja ɔ́w nás kwa sí lóo teenja pii. ²²ari bi ɔ́rì álbas kuléli bas tin kee álán loonjola ná ɔ́t ál kǎrsína paál teeya lónjiti. ²³Abá dúo kee nás kíló kee bas in belé kélammíe na déén arrá rǎn²⁴ál ɔ́w nás lótán arra tárásín jerénjól asá , jǐ keljám, Yé namás yeen sí in kwǎ." ɔ́rǐ asá jǐ kee kwa sí jerrél kwa , báí sǐn jǐ sí kǐe karré. ²⁵Maran dúo bi dúo nás kée básín kányíya , maran dúo bi dúo ná as keba ilá itti dog básín kabe. ²⁶Yé namás, in kwǎ." lonpii 'ŋ kuri 'ŋ ál in lón inná tááridunjo ál asá kéén kolá ɔ́y irtó." ²⁷kí luul ná Too ál yé ɔ́nǐ wala liinǐ kolá bá teneli na tútǐe , maran ás lonba ai tane wala ai tuye . ²⁸Bá suuru lé ál kolá tenǐli nan tútǐná ɔ́bunja réñéli ná ɔ́ronja jǐnǐti inálán namá kolá inǐ. ²⁹álba kaan inǐ, namá lǎddi nás kaanja'ŋ teeyánja sí kí búusi sí kerker pii. ³⁰Kí así ker namás in kwǎ . " kí kaa gí sǐn arra aá lonpiin kurín sí "? ³¹lonpiin' in kurí 'ŋ bá in lon inná búro lilín kwě , ɔ́dǐn ná búro lilín kwě ass sunjǎ itti ii kolá'ŋ dió díne'ŋ dió nyétín . ³²Maran abá kúsúnjól , búro lilín kwě sí bá tenal ná saa sunjǎ appá tútǐti ná kúrúnja nyét lé sunjǎ appá indélín ná kéén kǎlganálé kíyanja tonja pii karába kǎnna déén nimá ɔ́wǐ . ³³Yé básán kwa sí kí aldínja 'ŋ koráta rísín ,lonpiiní 'ŋ kurí'ŋ inna álba kwa kelaménǐ ná aldínja 'ŋ arra kerénjilín . ³⁴maran kéén majira sí bá sǐn kila aldínja'ŋ réñéli nyétín. ³⁵Jásodunjo arrá'ŋ namás kéén Majira sí in kwǎ," ál roo kandi ná ila túum díg lé koo. ³⁶ide namá kwa sí kundíe , kéén Majira namá Yé innálán kábé namás Púldunjo kúnjól na Púldunja kǎnna ná yeen sí kǎri lǔlǔ na kéénje. ³⁷ide dǔra ál kǎnǐnǐ namás kútúrgu appá jáwla, koronamás jáyé ná puldún sí kónánja ladde, na puldun nás itti itti nás kí koró'ŋ piis ɔ́ndélín namás dakkí piá ásán piis enja. ³⁸Wúo 'ŋ kwě namá puldun' in ɔ́wǐ lé kénǎ ná ɔ́nǐya nás déén ɔ́bun kí líbde jélilí, Majira namá kǎkkiye nás yé'si in aagé. jǐ guɔdpááli ál gis dáín ɔ́w ɔ́rrmia ná kóel áí álán gí amí . ³⁹Yé namás jawla, nás kútúrgu sí súmbâg piá, ná roon sí in kwǎ." kál dírin jǎn innálá namá kútúrgu sí kí namá jasa, lóo namá wíllígín sai ii. ⁴⁰ide namás Majira sí in kwǎ . " káanǐ ná loo kǎlibaw, ɔ́dǐn seejǎi aál karí . ⁴¹Majira sí namá kǎlǐ tǔo, namás káyé ná suurnja kǎlélí , ná in kámínja i kǎye ná in kútúrgú na roo dog bagǐ pii ?"

Chapter 5

¹yeen namá roo'ŋ tʉum ker lé kéle ɪla ʔkuro ʔl in kəriŋ Gerasenes. ²ʔlba jopodʉŋo pulbuŋ lé buŋo innála duó turbaŋa'ŋ dió kuro nás kuo rúbbaŋa kéná³Yé déen suur turbaŋa sí ínɪ , ná duó kénábá ʔlɔŋ tagá yé sí tʃe ná rigo kí jizíra. ⁴yé ʔsína sunŋá kirsol kí boota ná jinzíra , maraŋ yé kila jinzíra sí bá betel ná kurel ná duó ʔkenjaba ʔlɔŋ taga jasi. ⁵Kí luul ná too bá kurel ná ʉurʉ laddi ná suur sí betel kí kítonja sikaŋa. ⁶ʔlba jopodʉŋo sí jagila ʔrra namás dee lé jawíŋa nás kí kurnja oŋo. ⁷Yé namás jaa ná ʉurʉ laddi, ná in belén Jí ʔlɔŋ kíŋa kaa jaa jopodʉŋo Wúo'ŋkwě ? ⁸jopodʉŋo jaa nás in belén kuro duó'ŋ suur kuo rubbaŋa⁹yé namá ino," nás in kwá , kíen kona ai sí gé ? yé in jáwí kúŋŋ kona ʔsa Legion idíŋŋ ná kí sunŋá kaan. ¹⁰yé namá jásoodʉŋo ʔaat piá kí ker dog kí keer ʔaat piá ʔlɔŋ deema'ŋ paál á ránba. ¹¹íde namá piga'ŋ duóŋ appá kéná ná dɔy ʔméní gorra. ¹²kuo rúbbaŋa jopodʉŋo sí ʔaat pia ʔlɔŋ piga'ŋ dió kəriyé. ¹³yé nam's tina ʔlɔŋ yeen, piga'ŋ dió kəriya, kuo rubbaŋa duó 'ŋ suur kuro ná piga'ŋ dió kəriyé . piga namá kí jáárí búŋol ŋorra ná roó búŋi , ná nii kani Liríŋa ʔw ʔl roó búŋi¹⁴Wuonja namá elle lé kí jáárí kééné , nás elle'ŋ kwa sí aané ʔri it ʔsá kíen sí enja,kwa nyét kuro kéle íde díe lé. ¹⁵namá jopodʉŋo kéle namá kúmmíe ná ɪla ulul kee ná jopodʉŋo kaniŋ nan gal appé ii nás jurí suur kee. ¹⁶kila kwa ʔl ɪla táárí'ŋ kuni kwá kaniŋ namás kwa sí ulul' in aldi tarra sín kawe, nan dog ɪla piga'ŋ aldi kawe. ¹⁷kwa namás kayé ná ʔaat kawe jopodʉŋo ʔlɔŋ sí dɛŋ akuro jundi¹⁸ʔlbas jásoodʉŋo éle ʔsán pulduŋ oŋo , ɪla duó namás boyyé nás in kwá jundi ii ná kí jí arra koo. ¹⁹maran jásoodʉŋonamás in kwá," ʔl dɛŋ tón joo,kíen aala lé nás jáwí Wúo bora patta ai gís piá nan dog déen túllíŋ aigís páálí. ²⁰Duó namá dorá tʃo ná nyáná nás kwa sí Wúo'ŋ domon'in rísín ɪla deem lé ʔl in kəriŋ Díkápolas kilá pirjina'ŋ ʔl jopodʉŋo piá ná pirjena kerna dog. ²¹ʔlba jopodʉŋo roo beta ná ɪla tʉum dig lé paago, saa sunŋá kisinol idé tʉum. ²²íde namá masíkí 'ŋ pagí ná in kəriŋ Jairus namá dee lé éle , pagí ʔlba jopodʉŋo sí jagila namá jásoodʉŋo sí kí kurnja oŋo. ²³Namás jaa ná yé sí ʔaat pii. nás in belén," dúŋ kwě níw kóel ʔsán wai , kí ʔaat jéle nás bora patta jaa dúŋ sagal ʔsán sɛlla enja. ²⁴yé namá kayé kééné nás kwan dió kandul ná kwa kerna yeen sí kəri kulul. ²⁵íde namá yaá kéná ná sín kéwa suur ʔsán beténbá namás innála ayéŋa wayaŋa ʔw. ²⁶yaá namá saa sunŋáa wájjan aané , ná dawát dog biir á jundíba nan sí sunŋaŋa nyét waja'ŋ dɔra wala appé á kénjaba , ná suur bá daar nyókkó kúndélín ²⁷Yaá ʔlba in kelámí ʔl Jásoodʉŋo iní , namás jaa ná jopodʉŋo 'ŋ kəriŋ ilon kwan dió , namá déen jurí úra²⁸idíŋŋ ná yé in kwá," abá déen jurí úra ʔlɔŋbás appé enja. ²⁹ʔlba déen jurí úra, namás suur tíma ʔl kéwa suur kere, innála namá appe enja³⁰Innála jásoodʉŋo namás tíma ʔl kuro déen suur kuro, namás jainjo nás kwa sí in kwá, kíŋí ná déen jurí úra. ³¹kéen majira namás in aané ʔl jagíl kwan sunŋúní! . ³²maran jopodʉŋo namá lóo dírig jagíla , ʔlɔŋ jagíl kíyé ná yé sí úra³³Yaá namás lonás aa ii ʔsa yé sí kéná , namá kalí tɔi , namá éle ná Jásoodʉŋo sí kí kurnja oŋo nás ʉur'ŋ see kwá. ³⁴Jásoodʉŋo namás in kwá," kwě níw déen seejái ai sa jópó . joo kí appe , dɛŋ seejái jópós.³⁵ɪla tin lé ʔl rísín, namá kwa díi kéle nás masíkín pagí sí in kámín." woyo dɛŋ kwě níw ʔsá wayo Guudpááli ʔl jundi ná jee.³⁶maran ʔlba jásoodʉŋo ɪla belé kelámi, namás masíkí'ŋ pagí sí in kwá," kalí ai tɔiba , seejái. ³⁷yé kwa kerna sí ʔs dúnaba ʔlɔŋ yeen kəriya bás dellín , Potor sí kí Yagub ná Jón ná déen bará Yagub síis tuna ³⁸.namá pagí'ŋ tón kéle , namá kwa jagíla ʉurʉ saa kaladí , ná saa sunŋá kaladéní³⁹ʔlba tón kəri , namás in kwá , kaan boomo nan muníŋa báán ? kwě ʔsa á wóyba maran bas dellín ʉŋi, ⁴⁰kwa namás kaajé nás yé kélélí , maran yé namá kwa sí nyétín paál ráŋa, namá kwě'ŋ báa sí ná déen íya sí ná kéen majira ɪla ʔl yeen kaniŋ namá kwě lé kééné⁴¹yé namá kwě sí dóná tɔi nás in kwá," talidas, koum!" ʔsa in gawídelín kwě níw itti, ká in kámín jawlás. ⁴²kwě namás jawla , idíŋŋ ná kwě kéen ayenja wayye ʔw kaniŋ kwa nmás may enja nan pirje enja. ⁴³Jásoodʉŋo namás kwa sí sarten piá ʔsán duó tog biir sí ʔskaŋolba, namás kwa sí in kwá ʔlɔŋ kwě sí ʔrí dig kanníya ná aamíe

Chapter 6

¹Yé namá koro ila lóó le namá déénj éllé píńj, na kéénj majira ná Yee-sí kəri kúlul. ²Liya kí moonánj sog namá masíŋ-lé éla namás jáá nás guudpáálí-tii, na kwa sonjá ná kayé nás déénj belé kel kaame, nás tullé enja kwa-sí, namás kayé ná in kámiŋa: "In guud-sí ál si éla?" "na in kaa riŋŋi-ii alá Yee-sí kaníe?" "nanaŋ déénj dóŋa in wuŋa

³"In sál Yé-ii kurúnánj jááso duŋo'n, Moo'n kwé Yagúb na ísib na Yaúsá na Simon nin bára áibá? alá kéénj bārŋa Yeenj á gebá alá kí kienj kainj íné? ná kainj nás kígítiya. ⁴Isa lia yenja-sí namás in kwá: {{ domonj duŋo á-keba nás déénj deēm kitírínjé, kéénj aala'n dió, nanaŋ déénj élé ⁵marranj Yé ari tog dog tullé án piá-ba dog, namás kiine ná koŋa wajána'nj írí jáá nás epero ⁶Namás pirje enja asá jiin á-kaŋba, lia namá nyánja ellenja'nj árínj-á-le ná guudpáálí. ⁷Lia namás tarí piá weyye na ǎw-sí namás jáá ná ǎw ǎw-sí á-dden pi-ii, nanj kəriŋ íní kuo jittínja'nj írí, ⁸Namá wassi íní álánj ari á kabeba dōra, déllin bari; Zaad a babúnj-ba nanaŋ Santa nanaŋ Sōŋgoŋa díenj gartām-lé ⁹Marranj ǎw ná siktir beérél kí káwla'nj; na juriŋa ǎw a biŋiba. ¹⁰Yeenja-sí namá in kwá: {{ abá tonj díŋg-le bari, na áis kitírínjéba bá boró íde. ¹¹Na kwa kid náis á kiine-liba wal kel-áis kaameba, ila lóó-sí bá bundí, námá kienj tarŋa'nj suur terter-bá na bá yé-ii áisánj said eenj. ¹²Namá kurul nás káwlítiya álánj-sí Wáó-sí kiine. ¹³namá Mesērenja sonjá kārūl suur, nanj-sí dog wajána-sí day kulie nanj-sí koŋa írí kayé. ¹⁴5 ába kuri Hiródos namá kelamí; ná isa'nj kona'nj irí irí koro. kwa dii namá in aánjé: "in ál Yáaye-ii jálo-duŋo ná alaate koro, namá iláin-ii nás kuro kee ná uu-ŋa tullénja Yee kəri lūwe." ¹⁵Kwa kernja namá in aánjé: ál ilíya-ii." Kwa kernja nanj in kowe, "ál domonj duŋo-ii ayénjá sonjá." ¹⁶Marranj Hiródos mín ná in kelamí bá in kwá: "in ál Yáaye-ii alá ká tabu ánda, ál yé-ii ná alaate koro." ¹⁷Iláinj bá yé kéénjá Hiródos ádden piá ná Yáaye-sí kéyé ná túmná jabíe, déénj bára Pilúbus'inj yáa Hiródiya'nj uúnj: iláinj ná in kelamí ása yé nyánja. ¹⁸iláinj ná Yáaye in belénj, dáálí-le tullé ála áiba ásanj " díŋj bára'nj yáa'nj kwé joo." ¹⁹lia Hiródos namá kólínj álánj puu, walá taga á puiba. ²⁰iláinj ná Hiródos Yáaye-sí kalí píńj, na yé lonj-sí ná yé duó tagi-ii nanj taraas-ii, namá ninj tullénj diŋ tiél. abá kelamí ná údónjá sonjá piá bá kilmá simmó indélínj. ²¹ila sog-lé asá yé Hiródos tiima álánj déénj daarinj'inj sūbo piá namá nammíe piá ná kwa appána-sí imanja nanaŋ kaldaga'nj tabuŋa-sí alá Galilíyánj ellenja'nj tabuŋa. ²²Lia Hiródiya'nj kwé nāw namá kəri ná kí Hiródos káálul namás iwo. Yé ába kuri namá ino kwé-sí ari id ná jí jōil dūi-lé bánj gín aní jī-sí. ²³Namá daíl túúr taan ná in kwá "ari id ná jí dūile jōil bánj aní anj díŋj Baru'nj sabba-ii. ²⁴Yé Namá koro nás déénj iya-sí kwá: "kaa nínj oiní" namás in kwá "ál Yáaye'nj jálo duŋo'nj tabu joiní" ²⁵. Namá kí kajala kəri ába kuri-lé ná kóiní nás in kwá "ál Yáaye'nj tabu wēel naa in tabag-lé." ²⁶ába kuri-sí namá kilmá sondorog enja saa-sonjá. walá dorá á-keba álánj írinj iláinj ná kasiŋi-ii, ari álánj kwá na'n á-keba. ²⁷lia ába kuri namá kéénj kaldaga-sí alá kéénj wuŋoŋa kaŋŋ ádden piá nás in kwá ál boo náis Yáaye'nj tabu bēl. Wuŋoŋa namá kéénjé túmná nás kéle. ²⁸namás déénj tabu kándé túmná dió nás kéle. tabu-sí namás tabag'inj já nás kwé niw-sí íní, na kwé nás déénj iya-sí íní. ²⁹lia kéénj majira namá kelkammíe, namá kéele ná déénj way tóól-sí kábé ná kéenja ná kuríye turbaŋa-lé. ³⁰Domonj kwá namá dorol kinj isa-lé namás aánjé kila údónjá nyéttin ál inj íde. ³¹Namás in kwá " ál bēl díenj dítin'inj tog tog ila negēb-lé ná umel bawí. "ál kúndula na ál kannía sonjá gé, marranj yeenj tin ás kainj-ba álánj kámmíya. ³²Lia yeenj namá kéénjé pulluŋ'inj dió, ná negēb-lé kéénjé dítinŋ'inj. ³³Kwa sonjá namá kagile ná ná yeenj kanníya namás kíwé. ellenja'nj kwa nyét namá kí kienj kisiŋul íde. ³⁴isa íde namá koro ná jágila na kwa in kisiŋul namás ayín enja; abá kúŋj urínjá wuŋoŋ ás kainjba bánj si údónjá sonjá áwli. ³⁵Lia tin sonjá nyánja, kéénj majira kéénjé namás in aánjé "in negēb-lé tin ál nyánja naa. ³⁶ál jundí ná kienj tonja kawŋíya ellenja dakkinja-lé, ná kial ná nammíenja kule ná kámmíya." ³⁷Namá in jáwí: "Bí ál namíe baní ná kámmíya" yee-sí namás in kowe "kí ǎw ná koo nás karaŋa kulu kí minimíniŋa pírinjá ǎw ná kaní ná kámmíya? ³⁸Yé namás in kwá "karaŋa niin-sí bainj? boo ná bagíl" Namás kíwé namás in aánjé "ál oos-gé na púúná ǎw" ³⁹Namá in kwá álánj ǎw ná kwa kí kōma kóŋŋol dāyŋj írí. ⁴⁰álánj dūu kóŋŋol kí daaraŋa weyyénjá weyye, na kwa dii-ii weyyénjá oos. ⁴¹Namá karaŋa na púúná ǎw bawa namá nūŋj jaawíl jáwí namás assó piá namá kila karaŋ-sí duinamá kéénj majira-sí íní álánj kwa-sí kaníya kila púúná ǎw namás kila kwa nyét-sí kangare. ⁴²kwa nyét namá píssin kámmíye. ⁴³Lia namá bawa ná dui namás guppanja weyye na ǎw pis piá kí púúnánj. ⁴⁴Na kila kwa ni-ii kaŋŋ lírínjá oos alá kila karaŋa-sí kámmíe. ⁴⁵ila tin-lé namá kéénj majira-sis in kwá álánj pulluŋ'inj dió kariya, ná killáa'nj ere kíyal, ádid ná kwa nyét perra á kinjiba. ⁴⁶lia namás tarípiyá yeenja-sí namás jáwla ná púgo nyánja álánj juma piá. ⁴⁷Lia namá dulé arra enja, na pullonj ná roónj túle kéénjá, na yé ná dítin nínj kéénjá. ⁴⁸Na yé ná law ná yéénj kí dawlonj bílenj kíndélínjá, na dawlo ná díenj eré saa sonjá ándul, kí luul'inj túlé, na yeenj ná kōili-ii ásanj kí ila kándol. ⁴⁹marranj mín ná ye-sí kagile ná roo'nj írí ilonj yenja-sí bás káálínjá tie , namás kayé uró kalde. ⁵⁰iláinj ná yee-sí kagile, yeenj nanj si makkē-lé tie ila tin-lé namás in kwá: " ál see-bāy ká ál in anj, kalí áilá á tība. ⁵¹Namá díe-lé nyánja alá puluŋ kee, namá dawlo-sí jasa ná dirrig oonjo, namás pírlenj káwe. ⁵²taga á sínj kíwíyaba atti nínj kienj kilmanja sondorog inj-ii. ⁵³Asá kándélínj kí suuru jana-saared'inj dorá kí tūum'inj arínjá. ⁵⁴Lia ná kurul pullu'nj dió, kwa ila tin-lé namá kíwé, ⁵⁵Kwa namá nyél di-ii kéénjé ila ákuro-lé, namás kayé

nás kien wajána kábiya alá in kelkammie ál yé ide kee.^{56x} álmín karíe kila ellenja-lé wala gal deema-lé wala gal
tigénja-le namás ajána-sí kulpul koranja-lé, namá ye-sís dagá káwe álán kien wajána'ŋ juriŋa kurá, nás kápírínol.

Chapter 7

¹Párisíña kí dalín gũdpáálíña dīi ál jurasalam káin ná kéle namá jásođuŋo'ŋ soor dorôl káin²yeen namá kágile ná jopodđuŋo'ŋ Majira dīi nũŋ kaame n' kíen koŋa á kálíba . ³Parisiña ná Yahuda, yeen ari ákameba abá kíen koŋa á kálíba idíin ná in kíen wuóna 'ŋ búlíní 'ŋ táárí ii. ⁴Yahuda abá wele lé káin ná kaige , yeen ari dog biir ákameba main ná kíen koŋa á kálínolna , namá gal ton'in lótá teeyán kállí inná tówna koró 'ŋ ná tónjóláná koro'ŋ jabân , ná lótá kerna dog⁵Párisíña kí dallín gũdpáálíña, namá Jásođuŋo in kíŋol jé, anŋi ná kíin Majira kí dáin bullín' in dōra táárí á kaweb a ná káin wuóna'ŋ dorá ii ,maran bá kí koŋá' ŋ rúbána nũŋa kaame wala gal kí kóna aál á kálíba?"⁶Maran, Yé bás yeen in kwá . " kí see Aizáya 'ŋ domon bat ál dēŋ in kí túllín rísínjo, bí in jítímólkwá " inná álba rimmen ena kí kíen údóna gās bújé kawē maran kíen kilmanja ál dúin arra ge. ⁷yeen báis kí kíen údóna bújé hoo kawē, maran namás kíen bullíña kwa sí kawliiti ál dúin dōra ii, ná kwa nás yeen bújé kawē.⁸Maran bá Wúo'ŋ domon sí bundí, namás dildí'ŋkwé'ŋ bullíña lé birsinjo. ⁹Yé namás dog in kwá . " bí aiba ná Wúo'ŋ domon bundi nás kíen bullíña pútto báára. ¹⁰Ná Músa in kwá . " ál dēŋ íya na báa sí baŋi yáa , na duó Báa na íya 'ŋ kí jítín risiin kí see álba wayyo ii.¹¹Maran jé in kwá," abás duó déen íya sí wala déen Báa sí nyítí álba in lon inná asá Wúo si bújé pii. ¹²Maran bi yeen sí á búndiba álán kíen íyana si wala kíen Báa kányín. ¹³In dorá namás Wúo'ŋ belé si kaaldabũ lé bintan laddi kí asi ker, kí kíen bullíña dorá ná lótá kerna dorá dog . ¹⁴Namás sí kwan tarí pii kí asi ker nás in kwá," kélígísbām kwa nyéttín ná dúin belé'ŋ na déen arrá barān. ¹⁵Namás in kwá . " ari áiba ál duó'ŋ paál kee ná duó sí rúbbá pii?." maran ari ii ál duó'ŋ kilma dió kúrel ná duó si rúbbá pii. ¹⁶namás in kwá . " Duó bi duó nás kílo kee bas kelamí !.¹⁷Nii álba Jásođuŋo kwan dalda sí jundi ná tón nyáná, kí Majira nmá kíŋol Yé sí kila aldíña'ŋ. ¹⁸Jásođuŋo namás in kwá . " Bí dog sá bín, Ná lótá'ŋ arrá áberénélba?" bí sasá balun, lótá paálí'ŋ ágeba ál duó sí rúbbá pii. ¹⁹idíin ná lótá paálí'ŋ duó'ŋ kilma ákarítteba , maran bas dió lé beteli namá bitil ná kuro?" kin terere'ŋ dorá jásođuŋo namás kwa sí támbie pii ál jáma nyét teyyá ge.²⁰Yé namás in kwá," lótá kit gé duó sí rúbbá pii ál déen dió kúréli. ²¹Duó'ŋ kilma'ŋ dió ál wũŋa rúbbána paál kúréli,niná sitan'ŋ wũŋa mūsíníŋi, kamín , ná kaŋilín, ²²ájilín , jítín píyénja, ŋanyijití,ná kilma'ŋ kúrín ²³Kin sitan'ŋ wũŋa nyét duó'ŋ kilman kúréli, namá kie gé ná duó rúbbá pii."²⁴Yé namá kuro ná deema kerna lé nyáná, Tyre ná Sidon lé .namá ton karí ná á kóelba ásán duó déen lóo lon, maran yé ás julunba . ²⁵álba yáa íla kelamí asá kwé ittí kénjá, nás kuo rúbbá kénjá, namá kéle nás kí kúrŋa onjo. ²⁶Yáa namá Gíríga'ŋ yáa kénjá, namá saat pii ásán Yé sí sitana'ŋ kuo rúbbá déen kwé 'ŋ paál rán²⁷Yé namás yáa sí in kwá , " ál dogólá sí jundi ná jama kamiyá, túllé áiba álán dogólá'ŋ nũŋ jabu ná asána sí janí," ²⁸maran yáa namá in jáwí , " nás in kwá , ee dúin Siid asána dog ál sidabbi'ŋ urgum dolólá'ŋ nũŋa aamé.²⁹Yé namás in kwá." inálan álba Jé jwá, ál joo kí dēŋ bāŋ , aitan' in kuo namá déen kwé 'ŋ paál kuro ³⁰Yáa namá déen tón píiní , namá búló nás déen píti kee nás wŋi ná kuo rúbbána ná suúr kuro.³¹Jásođuŋo namá Tyre'ŋ deem sí soór íní ná nyáná nás kí Sidon 'in dió beto ná él nás kí Galilí'ŋ roo beto na Decaplis' in deem paago. ³²ide kwa namás duó kéle ná dũŋŋi nan tamtammí , namá yé sí saat kawē álán déen dóna írí jaa nás duó ape ena . ³³Jásođuŋo namá duó sí kwan paál rán ditinín, namá kéen tóríña duó'ŋ kílo jaa, nan dog duó'ŋ dáálí sí úrá. ³⁴ila namá tabũ írí jagí ná jáwíl sí jagíla, namás in kwá." jawlíní!" ³⁵innálan duó sí kílo namá paálí, na dáálí nan dog tígén ena, namás jáá ná túllél rísín³⁶Jásođuŋo namás sarren piá . ásán duó tog bir sí ás lanba . innála ál sí yé belén ásán kwa sí ákamínba , kwa gal bá íla lé sunjá paál kerénéli Wúo'ŋ táárinjá sí ál yé dēŋ daó píyéní. ³⁷kwa sí namás may ena wúo'ŋ pirénja lé , namás káyé ná in kámíña Tũŋŋa nan belé kelamí , Tamtammá nan kírsínja

Chapter 8

¹Sog dííg-lé, kwa'η dǎldá sonjǎ kéénǎ wlá ǎri ás kǎñba álǎn kǎmíya. ísa namás kéén majira-sí tarípiá, namás in kwǎ. ²"Ká ása kin kwa'η dǎldé ni náin ǎin. nan si sooga iis kǎñ iné kí kǎñ, walá ǎri ás kǎñba álǎn kǎmmíya ³Abá bundí ná kǎñ tonja burna kawñje, asá yeen burna kǎmǎñ, idññ ná kwa dííña saa sonǎ karra kéle." ⁴Kéén majira namá in kowe: "ki-ii nǎñ taga kin kwa-sí taga pis piá kí namíe nan sonjǎ ás kanba iné negèb-lé?" ⁵Namá ino: "Karaña niñ-sí bain?" namá in aǎñé: "Oson na ǎw." ⁶Namás kwa-sí in kwǎ álǎn suuru'η dúu kóónol: Namá karaña oson na ǎw bawa namás assó piá namá duyí ná majira-sí iní álǎn kwa-sí kǎmíya, namá kwa nyét-sí kǎnǎ. ⁷Nan dog-sí púúná dokkéña kǎñ ittǎña: Namá dog si assó piyá, namá dog si in kwǎ kin-sí dog si bányi-ii. ⁸Namá píssin kǎmmíe, nan si sáyé ná kéén ǎrínǎasá sáyé geraña oson na ǎw paagǎl. ⁹Na kila álǎ kǎmmíe namá lírínǎ onjaal laññ. lia namá kundíe ná kééné ¹⁰ila tin-lé namá puulu'η dió kǎrí kí kéén majira namá dǎlmús'η ǎrí éla. ¹¹Parísínǎ namá kǎrǎl nás kuunje ná dée-lé kóili jaawíl, iláin ná kóili-iiálǎn karre. ¹²Kí déén kilmá'η dió kí kǎo namá in kwǎ: Kaán kóili naán doólǎ pirjeña-sí? áísǎñ belé'η see wa: na'η dogólǎ-sí pirjiña álǎn aníba!" ¹³Lia namá jündí yeña-sí, namá pullu'η dió kǎrí asi keer namá kí illá'η ere nyánǎ. ¹⁴Majira-sí lia namás yíe álǎn karaña kabe, liya walá karaña ás kǎñba pullu'η dió bás karañ tog kǎñ ¹⁵Namá in kwǎ ál bǎal-lé baa: "ǎl bagǎlǎ ǎl éngéren been Pǎrásínǎ'η mǎúrú-lé na Hírdós súnǎ'η mǎúrú-lé. ¹⁶Namá dírrí gin kǎul ná samara kalde, ná suúrǎa kǎmíña: "tarañ karaña ás kanba. ¹⁷Ísa namás iwo namá in kwǎ: "kañi-ii samarañ baldi, bí nan karaña ás banba? biña nan áis-lónjítiba, nan-sí ás balunba? kilmaña nan gí sondorog-gé? ¹⁸kúnǎ nan-sí bain nan nan á baluba? nan-sí kílo ban nan kil-ábamba? nan áis lónjítíyaba? ¹⁹Dog nan karaña oos ǎri kwa lírínǎ'η dió, karaña guppanǎ píssin niñ kǎñ asá bába? yeenǎ-sí in náan-sí kwǎ: "weyye na ǎw." ²⁰Alá ká karaña ǎri kwa lírínǎ onjaal'η dió ,karañ geraña niñ asá bába pis tǎr? namá in aǎñé: "Oson na ǎw" ²¹Yá namás in kwǎ bí déén arrǎ álǎ á bǎrínélba taga?" ²²Alam dunjo namá tónj éla, na kwa nás kuuru-sí killǎl nás ísa-lé kéle ná sǎd kawé ásǎñ guudpǎálí. ²³Ísa namá kuuru-sí dónǎ tío ná írí jǎgí, nan si ǎrgí ná elle'η paál ráánǎ. liya namás dónǎ kúnǎ paaso namá in kwǎ ka jalǎ?" ²⁴Yé namá lóo jǎgílaa, namá in kwǎ, "ká ál duó ǎlu in ná kurú ná ilonǎ." ²⁵Namá asi keer si dónǎ kúnǎ paaso, liya duó namá kúnǎ paalí, lia namá lóo-sí túllén jǎgíla. ²⁶Ísa namás in kwǎ ll tónj jawñí, "marran deém á la á jarǎba" ²⁷Lia ísa namá koro kí kéén majiran, Gáisar na Pilipus'η éllé, dóra namá kéén majira-sí ino: "kwa ay-ii kǎmíña ál ká kii-ii an?" ²⁸Yeen namá in kaíe: "Yáaye jǎlodunjo-ii. na kwa kernǎ: ilíya. na kwa kernǎ ál domon kwǎ'η dió díg gi-ii." ²⁹Namás in kwǎ: "na bí ay-ii bámin ál ká ki-ii an?" Potoro namá in jáwí: "ál jí jan Jáaso dunǎ!" ³⁰Ísa namá núrgú iní namás in kwǎ duó keer-sí as buwaba dúínññ. ³¹Namás tuunǎ nás guudpǎálíti yeen-sí, Duó'η kwǎ-sí bán sonjǎ táltálen káwa, kwa appǎña nan nín kaaríníyal, Parísínǎ'η tabunǎ naman kéén rim kwǎ, na sogǎ iis'η dió námás jáwla. ³²Yé belé-sí namá paalan kwǎ. Potoro yee-sí kello ǎri namás tuunǎ ná núrgú iní-ii ³³Ísa namá núñǎ jáwí kéén majira-lé namá Potoro in kwǎ, "karra jawñí dúín kǎrín, Mesère! Jí lonpiñ ǎdónǎ-sí dññ tabu'η á jawrítiba, namá marran kwa'η-sí jawrítí," ³⁴Namás kwa-sí tarí piá na kéén majira-sí, namás in kwǎ: "Abá duó kóil álǎn gí kaa kǎri lǎo bá déén suur'η oró kóró, námá déén kǎldǎbǎ bawú námá-ii Kaa kǎri lǎo." ³⁵Na duó abá kóil ásǎñ déén suur jópó bán jíó, na duó déén suur-sí jíó dúín uññ na Injél'η bá sín jópónó. ³⁶Kaán-ii ná dǎldí'η kwé sís tullé-ii annan-sí dǎldí nyét dónǎ kee, nan déén suur-sí jíó. ³⁷Wala gal dǎldí'η kwé déén suur-sí ka sín jaa ásǎñ jópó. ³⁸Abá duó dúín belé kel á amíba in tin nín dogólǎ, iláin ná dǎldí'η kwé ǎndǎl áísǎñ keer abá kí déén Mujjé na Meleka tullénǎ kwǎ.

Chapter 9

¹İsa namás in kwă, káisa kí seén see uún see ámin kwa díña ál íne káin ná kééréli, wayí asán á kawyeba naman nín Wúo'ñ kurin kí kurro kagfálal ná úndul ²İsa jainos ná ulmel, asá bás sogá oson díg kuúnj, İsa namá Pataro na Yagúba na Yáaye-sí bawa ná kien ará púgó kurra'ñ írí keéne, alá yeen dítiin káin. İla lóóle namá yé-ii namás yeen-sí úlmála díen tabu'ñ. ³Keén juriña namá pattá téréli in púttin İla alá duó keer taga án piába. ⁴Namás İliya kí Músa kalñole, ná káin ná kí İsa kirsina. ⁵Patara namás İsa-sí in kwă, "Guudpaalı ál-bát tullé-ii álán íne kan, ál áw nás kirbonta iis kâ, jî-sí tog na Músa-sí tog na İliya-sí tog." ⁶(Yé asa álónjába kaa nín kwăidíñ ná yença-sí kalí saasonjâ tío.) ⁷İliya namá kútu lóónjála nás yeen-sí nima piá, namá urú kútu-lé êl "ná in belén in asa dúin kwê-ii asá ká ye-sí wéel asa déén kelbáam ye-sí." ⁸Séleemin albá núnj túga kawíe, namá kummé ná duó tog bíkkír dog á keeba İsa'ñ paál. ⁹Al púgo káin ná kupunjeli, İsa namás in kwă, duó tog dog-sí asa ábwaba ari ál bagila, naman sín duldí'ñ kwê sállá een. ¹⁰İla belé-sí walá duó keer-sí as aáné-ba bás yeen kalñin-ii marran namás kayé ná suur kiñeli-ii asán sállá een ka-ii. ¹¹Namá kínul "kaánuún-ii ná Músa'ñ guudpaálíná in káminj álán İliya Jáaso dunjo'ñ waar êl?" ¹²İsa ná in jáwí, kí see İliya ál waar êl ná kin otánj nyét kien lóónj-le jáwí. Na kaán uúnj ná dombore in belán duldí'ñ kwê álán sonjâ míinen een nan nín kawriníya? ¹³Marran áisa in ámin İliya ál éla mrran yee yença-sí asa ari it káwe ál yeen kéelinj in nálan ál déén'ñ rímmen enj. ¹⁴İsa álmín kéén majira iisín kéén majira kerna-lé kééné, namá kaluwe nás kwa sonjâ túle kayé, na Músa'ñ dáalín guudpaálíná kwă ná kien guldanj kawé. ¹⁵İliya kwa nyét abá İsa-sí kagile namás pirje enj nás kí jirri dê-lé kwénjé alá dónj kaniya ¹⁶Yé namá injo, "ka-ii asá bí kien gulda baw?" ¹⁷Duó díg kil kwa sonjâ'ñ díó namá in jáwí, ají guudpaálí áisa dúin kwê éla nás arêd kee İla asá erel asán risinó ¹⁸Tin bitin arêd kwê-sí abás taan, álbás dú jábítí namás úún pulo korol námás kagi suur puttôn jígé námás puttó een. Namá kén majira-sí injo áísán arêd karul namá kúttinul. ¹⁹İsa namá in jáwí "Bí kin kwa ál belénj see á-béélba, Ká kibiña niin sín koónj? innán naán nín irímó? Áisa İla kwê bêl." ²⁰Namás kwê-sí kééle. Arêd ál mín İsa-sí jágíla, in nálan kwê-sí namás jáá ná airti naman-sí dú jappíla nás jáá ná purgula pii-ii nás pulo úún kurul. ²¹İsa namá déén bâ-sí injo, "Yé kí in ari suur sooga niin-sí kee?" kwê bâ naá in jáwí, "miin asá kwê ittí kénj. ²²Na kérrég bá útu na koró díó jíbítí, asán agé mrran ábá in lón nás urma jain áísán ari díg já áisabá jányini." ²³İsa namá in injo, "Jí kaán in jáminj, Abá in lón áísán tag já? útónj ál nyét háina gé duó it-lé asá see jái kee." ²⁴In nálan kwê'ñ bâ namá urú taan ná in kwă, "Ká ál see éél ! jányigis ná see áy-ii údónj kila ál ká see á-éélba, ²⁵İsa álmín jágíla ná kwa sonjâ arrá kí jarri kéle, namá arêd-sí úpíri, jí in arêd tauru ká in gis áminj dêlé joró ná asi keer péllét á jaríba." ²⁶Lia arêd namá kómóla ná urú kíríri láddí. ná kwê-sí irto ná suur koro kwê namá in enj ná kuul, ná kwa sonjâ'ñ ere in aánjé" ál way-ii." ²⁷Marran İsa namá kwê-sí dónj tío ná írí jágí, kwê namás wárig jáwla. ²⁸İsa álmán tón díó káí, kéén majira namá yee-sí dítin nín kínul, kaán uúnj-ii ná kotéin álán kwa-sí arêda suur karínél? ²⁹Yé namá in jáwí, álbá déllin jümü álán arêd in kuno-sí jurrún." ³⁰Namás İla lóo-sí kondie namás kí jalíll'ñ díó kándul. İsa walá á kóila-ba asán duó tog dog déén lóo lon, ³¹iláin ná yé kéénj nás kéén majira~sí guudpaálítienj. Namás yença-sí in kwă, "Duldí'ñ kwê ál dú-ii álán kuldin'ñ dónj poi, namá kawé, abás sogá iis óónj námás sállá een." ³²Marran yeen déén arrá á karúlba kaas âre-ii, namá lóo kalí káwe álán déén'ñ kénjol. ³³Ki-ii appúnj'ñ appâ. idé İsa kí kéén majiran namá Kapar Naháám kéle, İla namá tón karíe İsa namá injo namás in kwă, "kaán aánj alá bí baánj déén uún galda bawa?" ³⁴Namá dirrig kúnul. idíñ yeen dóra káin ná İla uún galda kawienj-ii ki-ii alá bárnj-lé sonjâ appâ-ii. ³⁵Lia álbá İsa dú oonjo kí kéén kuréemenj weyye na áw-sí in kwă, álán déén kiili dorol kinj, namás in kwă, "Abá lóo İla kóil álán kwa'ñ tabu-ii bá áw ná kari-kuno-ii nan nín kwa nyét'ñ koy-ii." ³⁶Lia İsa namás kwê ittí-sí dónj tío nás díen túle nyánj namá déén dónj kwê'ñ írí jáá namás kéén majira-sí in kwă, ³⁷"Na duó id nás kin dogólá dokkénj díó díg-sí kí kúnj kona tíré, bá in niás kaa tíré; na duó id ná-ii kaa tíré bá duó İla-sí títé aila kaa ádden piá." ³⁸Duó id ná dáin gáárim áiba, álbá dáin-ii, Yáaye namás İsa-sí in kwă, "Guudpaálí kí duó kagila ná arida urruj kí kénj kona, namá kaasa idíñ ná yé káin kwa-lé áiba. ³⁹Marran İsa bás in kwă ala á baasiba, duó tóg ala á keba álán kúkúin kona ari pirje piáálán mat dúin írí údúnj jittin risinó. ⁴⁰Duó id ná dáin gáárim áiba álbá dáin-ii. ⁴¹Ká áiss kí seén see uún see ámin duó id náis koro kí tógólo tog iní kúnj kona'ñ uún idíñ ál bí jáaso dunjo'ñ kwa ban, kí seén see déén nisil álán á júnoba. ⁴²Kalí janí katíyanj'ñ já-lé, İsa namá in kwă, "duó id ná dogólá dokkénj-sí aála kaa see kéeli katíenj-lé jábí, ala-bá akéri álán díto appâ asá kábsúgur kuí-kirsel ná roó kabíya. ⁴³Abá díñ dónj-ii jündi álán kattíyenj já bá jandi. ⁴⁴akêr-ii álán jain-lé kí dónj toggin jarí, kí id asán konj áw jain ná útu jáwí asá á waytelba" ⁴⁵Na abái díg taar jündi álán kattíenj já bá jandi. Akêr-ii álán jain-lé kí taar tog gin jarí, kí idíñ asán taarnj áw jain ná útu jáwí asá á waytelba. ⁴⁶⁴⁷Na dog abái díñ núnj gi jündi álán kattíenj já bá jarán. Akêr-ii álán Wúo'ñ kuri-lé kí núnj tog gin jarí, kí id asán kúnj áw jain námá útu jáwí asá á waytelba. ⁴⁸walá déén díwlinj dog á waytelba. ⁴⁹Duó bi duó bán in lón nii ná goobo İla asá kerra ulíe ná kúyé. ⁵⁰Kerra tulé-ii marran abá déén ranyninj jó, asi keer déén lóo kerra ay-ii nín bawí? áw ná kerra tullé ban díen tás-lé, ná suur maale baw.

Chapter 10

¹Jásodũño namá ilá loo í soor íní ná Jũda'ň ăkũro lé nyánjá . ila deema ăl jurdon 'in roo ker kăin , kwa namá dee lé kăsinũl kí asi keer . Yé namás yeen gũud páálí kí así ker inná ása yé ăddi páálíti. ²parísĩna namá kéle ălán yé sí arré náin, namá kăinol , " tullé lé ălán duó déen yaa'ň kwě sí jundi . ³Yé namá in jawí, " Mũsa 'ň daalı ai gís kwă? " . ⁴yeen namá in kawí Mũsa ăl gís tĩna ălán duó déen yaa'ň kwě sí jundi namá jundi 'ň găr íní ná ădden piá ná jee. ⁵ăl kien kilma'ň jĩtini'ň kénjá náis yé bĩna sí innălán rimmen piá, " Jásodũño namás inan kwă. ⁶maran junjo lé Wũo ăl dee tog ná yaa dog tewa. ⁷inĩn uu'ň ălán dee déen báa ná déen iya'ň ton jundi namás kí déen yaákwe kirgi'ňol ná dog kăin. ⁸aw namá suur tog kăini. " innălán yeen na ăw ágeba maran tog. ⁹idĩn ná ări it năs Wũo loo tog riso duó ákeba ăsán kerker piá ¹⁰ălba yeen tón kăin, kéen majira namá yé sí kăinol in ătóna'ň kí asi ker. ¹¹yé namás yeen in kwă, " duó bi duó ná déen yaa'ňkwě sí jundi năs yaa ker nyánja dien ton ila ălba ajili'ň toni . ¹²ná ălbas yaákwe déen duó sí jundi năs duó ker nyánjá déen lé bá dog ajilini'ň ¹³kwa namás kien dogólá dokkenja dee lé kéle ăsán yé dolólá sí tabũna paaso, maran Majira namás kwa sí árêne ăsán dogólá sí dee lé á kaagulba. ¹⁴maran ălba jopodũño ila táarı sí jagĩla ăl majira kawé năs bat jĩtti ena năs in kwă , " ăl bundi dogólá dokkenja dui lé kaagul , ass bərəlba idĩn ná Wũo'ň kuri'ň dogólá dokkeni'ň kwa ăl in lonja inna dogólá dokkenja . ¹⁵kí see'ň see ăl dundi náis kwă, " duó bi duó năs Wũo 'ň kurin sí in á diréba inna kwě itti ila kurin lé ănkăřĩba. ¹⁶ila namás dogólá sí koó bawe năs bora patta piá nan sí tabũna emélmélo ¹⁷ălbas yé jawla ná dorá tĩo, namás duó dig kí jarri boyyé năs kí kũrjo onjo ná in injo, " goodpáálí tullé, duó aa nĩn piá ăsán Wũo'ň jain boyyé ? ¹⁸jopodũño namás in kwă, ' kaani náis gũudpáálí tullé țari jáv?, duó á keba ba dellin Wũo ii . ¹⁹Bĩ balun sí kaalĩnta si ; duó ajwaba , ajilini ajaba , duó'ň ări á jabuba , duó 'ň kí piye á jirsinoba ná dien iya ná dien baa bigi jaa ²⁰Duó namá in jawí , " Gũudpáálí ká in lótá sí asá in íwĩ ăl ká itti ii aana . ²¹Jopodũño namá jagĩla nan dog yé sí kónjĩ năs in kwă, " ări dog năs jĩ sí wăřĩ , ăl joo ná kĩn iótá nyét julú ná kwa it sí jaanĩ asá wăřĩ ge , ăsán gubul jaan Wũo 'ň kurin lé , namái dog ká kări jũlo. ²²duó ălba jopodũño 'ň belé sí jelaĩ namás băt duro ena ,idĩn năs lótá saa sonjă kénjá ²³Jopodũño namá majira sí jagĩla, namás in kwă, " ai duro ii ălán kawáj Wũo'ň kurin'in dió kări ²⁴Majira sí namás ila belé may ena, Jásodũño namás kí ass ker in kwă. " Dogólá " ai tar ii ălán duó Wũo'ň kuri lé kăřĩ ! . ²⁵ila saa sunjă hăni ăsán kamal allĩmĩn tiir lé maran ăsán duó kawáj Wũo 'ň kurin lé kăřĩ ²⁶yeen sí bat pirje ena, namás káye ná sũrja sí kĩrsĩna ná kámĩna ná kĩye sín jópónjo . ²⁷Jopódũño namá yeen jagĩla, năs kwă, " kí daldĩn'ň dorá ăl tarr ii maran kí Wũo 'ň dorá ăl hăni . ²⁸Patoro namás in kwă, " jagĩl kí ăl lótá nyét kundi náĩ jĩ kũlo ²⁹Jásodũño namás in kwă, " kí see gís kammĩn duó á keba ná ton jundi wala Bará wala gal Naiw wala gal iya ná Báa wala dog Baiú dúin uu'ň ná domon tullé'ň uu'ň . ³⁰30 asá dĩlĩna kee kăni ná bărna ná iyanja ná Báana ná dogólá ná tanasana in jain , ila jain asá jain luuj kee . ³¹31 maran tabũ kwă ălán kăřikwa kăin ná kăřikwa ălán tabũkwa kăin ³²Dõra ăl jũrsalam kăwňitienjĩ , jopodũño namá dien tabũn ilónja. majira ná yee kări kulitĩenjĩ kí kilma'ň simmĩn , ná kila ăl yeen sí kări kulitĩenjĩ namá kalĩ tĩo. jopodũño namá kéen majira sí tuga kelle namás tunja năs belén kăan ăl duiti ăsán yé een . ³³kélsĩbăm kí jũrsalam kannĩ Dũldĩnkwě sí ălánba pagĩna sí kí daalin gũudpáálí sí , yeen namás yé kí wayya kende namá jáárasĩ kanniyá . ³⁴Jáára namá kaddĩya nan nĩn kũrgo írĩ kĩniya namá kawé ,maran yé soja iis'in daió básán jwala ³⁵Yagũb kí Yáyé zabdin'in dogólá namá jopodũño lé kéle yeen namás jasonjo odũño in aage . " Gũudpáálí kí kóel ălán gís ări jaa ăl kí koinjĩ, " ³⁶yé namás in kwă, " kaa ii ná bĩ bóel ălán gís ká áa? ³⁷yeen namás in aagé jĩni gís kĩn galana léná duó dig dĩn dónjá sórú lé onjo ná duó dĩn goró lé ³⁸maran jopodũño namá in jawí bĩ as balunba kaa ii ná bĩ bóel wala gal déen' in bĩllé, bĩ ila dogolólé koro taga ănbaba , ăl ká aii ába ³⁹yeen namás in kaanje ălán taga kába , jopodũño namás in kwă, " togóló ăl ká kie koro bĩ taga ănbaba wala jabĩn asákĩe kăbĩn' bĩ taga ăsín băbĩnba . ⁴⁰maran duó it ălán dúin súsú wala dúin goró onjo ba ila kwa gé asá yeen sí kănol. ⁴¹ălba kien jarúna wayyé ila belé kelammie , yeen namá . bat kilma'ň puyyá injĩ yagúbĩn írĩ kí yayé . ⁴²Jásodũño naás yeen nyét țari piá , năs in kwă , " Bĩ balun sí Jáára kien kwa sí aisĩ kăřitĩe, kien sagal kurin írĩ ai sí kăřitĩe ⁴³maran duó bi duó abá kóel ălán tabũ een ba main kien koyyo ii een. ⁴⁴Ná duó kóel ălán kéen bărna'ň sagal een bá dog kwa nyétĩn koyyo ii een. ⁴⁵idĩn ná dũldĩnkwě á ălba ăsán kwa yé sí táarı kawa maran ăsán yé kwa sí táarı piá ná déen jain kwa sí ínĩ ⁴⁶ălba yeen jarigo kaagul , ná yé jariko sí soor ínĩ kéen majira kí kwa kerna sunjă naman Timíyas'in kwě , Bartimos, kũru ăla'ň dorá kăwi ná saat pii. ⁴⁷ălba kelámĩ ăl Jásodũño năs betel namás jaa ná wũru laddĩ á jĩ Jopodũño Daũd 'in kwě aii ăs bora patta jaa ká sí. ⁴⁸kwa kóelli ălán kásé ná yé dirig onjo maran yé bás jaa ná ilá lé sunjă wũru laddĩ in belén Jopodũño Daũd 'in kwě bora sí patta jaa ká sí ⁴⁹Jásodũño namá kera ,năs kwa sí in kwă. " țarĩ sí baá , Majira namás țari kawé năs in aané sagal jawlas ăl gís yé țari pii . ⁵⁰Ná déen purgé ímĩn năs dee lé jawĩnĩ ná jopodũño paaago . ⁵¹Jásodũño namá in jawí . " năs in kwă kaa jóel ălán gís aa, kũru namás in kwă dúin sagal ăl wóel ălán loo kăgĩl. ⁵²Yé namás in kwă , " ăl joo, dien seejăi aisá jopo . innălán namá loo jagĩla , namá yeen sí kări tábbenjĩ piá ná dorá keyé

Chapter 11

¹İsa-sı Jürusalem-si tullé kápul, İsa na kéen majira ná Baspana na Baspane kaagul Zaitûn'ın púgó'ın kili, İla dıo ăl Jürusalem'ın kili kaaguli-ii, İsa namá majira aw-sı tabu'ın eré aden piá ²Na in si kwă "Elle tabu kwan-lé boo, na in nân ăl bá barı asân bá Leel'ın kwě bummón ná rígin nás tóorig á kũlba. bás buló nás İne béla. ³Na abá gi duó ıno, "kaân-ii ná in nálan baw,?" bás in bwa ,ăl loı pii kóil na assândin áisân kâın ."⁴Majira namá keene ná kummé ná leel'ın kwě tús'ın kili rısın aá dorá'ın ere paalı'ın, İla dıo alá kâın ná kulelini-ii. ⁵İde namá kwa dıi kâın ná kéerilin-ii namá kınul, "leel'ın kwě kaân bul? " ⁶Namás İla belé aâné asá İsa kwă, kwa namá kundie ná kulul nás kârgie. ⁷Nás İsa-lé kéle, namás kien jırın dı déen raâl kayé. nás İsa oonjo. ⁸Kwa sonıa namá jırın dıra kulpul,na kerna ná dáarı keene ná kurúná'ın nyúlmá kéle ná dıra kinynyie. ⁹Na kwa dıi ná İsa'ın tabu'ın eré kilone na dıi ná déen kâın eré kilone ná urú kalde, "Hosanna! Bora pattá-ii duó ăl kı Loı piın kona éla. ¹⁰asân Wúo bora pattá piyá dâın Wúo Daúd'ın kurın-sı ăl ındul! Hosanna Wúo'ın jawil'ın irın ere!"¹¹İla ălba İsa Jürusalem nyâná namá ton tiyyé-lé nyâná ná tógáná-le nyâná ná arı bi arı-sı tullén dın jágıla. marran idıın ná lóo saa soná arra ena, ¹²Namá kı kéen kurémaıa weyye na aw Basanas piın. ¹³İsa ná Buro'ın kurú-sı náalen piá, elel'ın ălba kı kéen majira Basanas-sı kundie, Yee-sı namá duur saa soná tıo namá mıın karra Buro'ın kurú jágıla nás nyúlmá rúttin kee, namá nyâná ălân jágıl asa kwă kee, marran walá kwě tog dog as kenaba ilân ná dıen taa á ânába. ¹⁴İde İsa namás kurú-sı in kwă, "Bittân duó tog dog in kurú'ın kwă asân á-amıba." Kéen majira namá İla belé-sı kelkammie ăl Yé kwă. ¹⁵İlbá Jürusalâm kaagul, Jásodunjo namá Masıki lé kari namá buló ná kwa kâın ná Masık'ın dió kien beena kawe , namá kilma piyá ena yé sı, nás jaa nás kwa sı kien sidáb tiibin jıııti kwa İla sı asá sungonja kuldũunélin ná kila ăl orráıa kulélini ná lóta kerna Masık'ın dió beena kawéıı . ¹⁶yé namás kwa sı nyéttin irını ălân Masıkı lé beena á kawelba. ¹⁷yé namás kwa sı in kwă , " bı ăl ârden báa domobore lé ăl in rimmen ena dúın tı sı ăl in karıya kũmóna'ın toı kwa nyéttin? maran bı bá kaamân toı báa. ¹⁸págııa'ın tabunja ălba İla belé kelámmie namá dorá kóelinı ălân kie káwé. maran idıın kwa gal déen guud' ın jawlı sı saa sunıa kóelinı na dog kwa nyet déen guud lés may kını. ¹⁹İlbá dúlé poyı ii yeen namá İla deem sı soor káné kéene²⁰namá kılıie, subũı namá kũmmé ná buro'ın kurú İla ná puto ena mian kéen kınále . ²¹Potor sı namás lónólé ăl İla kuru ii ăl jopodunjo báas piá²²jopodunjo in jawı yeen sı, aw nás seejâı báın Wúo lé. ²³Kı see gıs kámın, bás seejâıkwın in púgó sı in kwă ăl dıen suur jâbu ná roó jâbı, ná yé déen kilma gıla as piyába bá sın İla ena ăl yé kwă. ²⁴ın gıs kámın, arı bi arı ná jımonja lé joinı ná see jéyá ăl dıını ălba dıın ena. ²⁵main abá yonjo nás jımel ălbás duó bi duó sı jâso, asa kie arı taas lé bain , ălân gıs Wúo jı dog kien nyéttin páso. ²⁶abás jı kwa- sı as jâsobá Báa ăl jawlı kee jı -sı dog kını ai sın pásóba²⁷İlbá jürusalâm kâınıe,Jásodunja namá kéná ná Masıkı' ın dió ilonja pagıná ná daalı' ın guudpáálinı ná wıónja masıkı'ın namá dee-lé kéle. ²⁸yeen namás yé-sı in aâné, " kı kaa kurını ná jı kie in táárııa jawe, kıyé -ii náı in kurın ını?"²⁹Jásodunjo namás in kwă, " ăl bundi-ii náı ká bııa -sı jııo tog bıır ıno, buwagıs , namá gıs kwă kı kâın kurını ăl ká kie in táárııa kawe. ³⁰Yáaye'ın jabin Wúo léla kéná wala kwa-lé? báwı ká -sı. ³¹Yeen süru kırsınol, ná in aâné , abás in kwă ăl Wúo-lé kéná ălân báıs in kwă ná kaan as bıınába. ³²Ná bás in kwă ăl kwa-lé kéná, kı nan kalıkawa bärın kwa kaldıya, idıın kwa nyet in see kéli ăl Yáaye ăl domonđunjo . ³³Namá in kawıya, kı asa káılunba , Jásodunjo dog namás in kwă, " ká dog ălân ais wabá kı kâın kurını ăl ká kie kin táárııa kawe.

Chapter 12

¹ínaba'ñ dáárinj mitíl: ísa namás mitíl taan, asi díg duó namá ínaba rogo, namás tirje piá ná tereere mereere kollínj, namá dúlól appá kurto alá ínaba dée-lé káwýíli, na dog jaáno'ñ dakki tamo, namás káárintá kwá'ñ tangít kwá kerna tángitenj káwe, Yé namá masina'ñ nyanjá. ²álbá gedde'ñ tin paago, namá déén táári dño díg-sí ádden piá álánj kéénj dúlénjá'ñ lóóle ínaba báw. ³Dáári'ñ tangít kwá namá kírbié ná káldié ná puttó ádden káwe. ⁴Dáári dño namá táári dño keer áddenpiá, dáári'ñ tangít kwá nanj dog tubu káldié na sonjñá kányúnj. ⁵Dáári dño nanj asi keer tááti dño ádden piá, namá kawñj. namá táári kwá ádden pi-ii táári dño bára'ñ karí'ñ. yeen namábá kalde na dii-sí ná kirewe. ⁶Dáári dño namás kwé kee tog ila déllin asá yé saa sonjá kóil. Lia namá déénj ila-sí dáári'ñ tangít kwá-le ádden piá, idñj na yé déénj tabu'ñ in jáwritienj-i álánj mati bagí káwa. ⁷Marranj yeen namás suúrñá-sí in aánjé, soog díg in ínaba'ñ dáári-sí álánjbá yé tñi ál kaw náis mirod kinj sayí. ⁸In nálanj namás dáári dño'ñ kwé-sí kírbié nás kawñj, namás déénj kuul-sí kábé nás ínaba'ñ paál kamínjé. ⁹Bijn ay-ii gís lónj dáári dño álánj kaa piyá? Yé bá'ñ éla ná kila tangít kwá-sí puu. Namá ínaba'ñ dáári kwa kerna-sí iní. ¹⁰Na bí ása tullén dinj kwé'ñ balunj, Wúo'ñ domboreña toya in belénjá? Díto ila alá alá jutámó dño írinj, naa námánj yé-ii ná díto'ñ dórgí enj ¹¹In ari ni-ii ná lonpii piá na yé kéénj kúnj-les dom lónjiti. ¹²Tabunja namás tullén dinj káwé ál ísa dñen'ñj in-ii ná risínj. Namá kóili álánj kéya. Marranj idñj ná kwa sonjñá-sí káli kawin-ii. Namá kundie ná keénjé. ¹³Diginie'ñ jaa: Namá Páásínjá na Hiródínjá dii ísa-lé ádden káwe álánj kí kéénj uña keéyal, ¹⁴Namá délé kéle nás in aánjé, "Guupáálí kíasá kalunj jí ál lême janj, ál kwa nyét-sí arrá bagí jaw ná in kerker ás jawba ál yé ani-ii nanj uñj seenj jirsínj ál Wúo kwá álánj kwa in nálanj kawé. áisa juwa ába kuri Gaysâr-sí diginienj kawritisanj wala á sínj kawritiba" ¹⁵Ísa namás iwo yeen ál kila kwa gé ál dú kúndinja, Namás in kwá, "Kaánj uúnj-ii alá bóil álánj búgo? áisa dinâr búlnj. ¹⁶Namás dinâr kééle namá injo, "In kiñj-sijalunj-ii na kin kiñj-sikona gé déénj íri" Namá in kawie ása ába kuri Gaisâr'ñj ge. ¹⁷Namás in kwá ába kuri Gaisâr-sí ál ari id baní ál déénj-ii na Wúo-sí ál ari id baní ál déénj-ii. ¹⁸Kwa-sí namás ísa'ñ u pirje enj: Sadúsa-sí ná sállá jeen'ñj kíñj Saduúsana see á kééliba ása kwa sállá kindelínjá abá kúsinj, ¹⁹Namá dii ísa-lé kéle namás in aánjé Guupáálí, Músa ál in kwá abás duó duónýa nyánjá ná way-ii na dogólá ájundíba ila birmít-sí álánj bás déénj kóná jee na dogólá álánj bás déénj bára'ñ gé ál way-ii, ²¹²⁰ál asi díg kwa suur'ñj bânja oson na aw káñj, waar kunjo namá duónýa nyanjá namá way-ii na kwé tog dog ás kénaba.

²²Íla u namás kila bânja oos na aw-sí nyéttin in nálanj enj. ²³Na abás kwa sállá kindeli in duó yáa kiinnínj-ii? asá suúr'ñj bânja oos na aw nyé keénjé. ²⁴Ísa namá in jáwí, "Dñen belé kw nyéttin ál korronj-ii, bí ása á balunja, Wúo'ñ domboreña toyja kaa gís pulnítýa? Na dog ás balunja Wúo'ñ kurro'ñ ere ari tóg dog ása á-balunja ²⁵Kwa abá sállá kinj yáana ása á kanniyába, álánjbá in kinj-ii ni-ii ná melega jaawíl. ²⁶²⁷Bí ása balunj ál kwa káñj nás sállá kinj, bí ál Músa'ñ dombore-lé árdenbâ, ál ila búš sínj risínj asá suúnjá, ila aldí alá in kwá, 'Ká ál ila Wúo anj alá Biráim na Isâ na Yagûb gís kumé '? Yé waytóólá'ñ Wúo ála áiba ál sállána'ñ-ii. Bí Sadúsa dñen belé ál nyéttin korronj-ii. ²⁸Káálintá'ñ appá kunjo Músa'ñ dáálínjá'ñ dño namá díg éa ila dío alá ísa kénjá ná kí Saadúsa'ñ galda pagenj-ii. álbá jágíla ná ísa jawí tullé jáwí. Namá injo káálintá'ñ appá kunjo ay-ii kunjo-ii? ²⁹Ísa namá in jáwí, "Káálintá'ñ appá kunjo ál in beénj Isráil kwá, 'Bí ása bá lonj pii tog déllin bainj. ³⁰Bí álánj yee kí kienj kilmanja na kí kienj kuo na kí kienj tabunja na kí kienj surja sonjñá boinj. ³¹Na dáálí'ñ appá aw kunjo ál in belénj, ál jhírán-sí dog in jóil ni-ii ná ál dñj suur-sí jóil, 'Dáálí keer ála á-keba ná kin aw~lé sonjá appá-ii. ³²Ila duó alá Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá le-ii namá in jáwí, "Guupáálí dñj belé ál se-ii! alá jáminj Wúo álbá tog bírr-ii ná keer á keba ál se-ii álánj ³³Wúo-sí kí kienj kilmanja na kuo na tabunja na kurro boinj, Na álánj dog kwa kerna-sí dog in bóil nii ná alá kienj suúrñá-sí bóil, kin káálintá'ñ gubbunja na janínjá-le karra ál sonjá tullé ge kila ál kí kerrég karínjél. ³⁴Ísa almínj jágíla ná ila duó'ñ jawí riyá kéénjá, namás in kwá, "Jí Wúonj kurinj-lé karra alá janja."Liya kwa-sí namá kurro júnje álánj jñonja kerna kíñj. ³⁵Jááso-dñj na Dñd: ila dío ál ísa tonj tiyyá'ñ díó kéénj nás kwa-sí risínjá,namás in kwá," Músa'ñ dáálí'ñ guupáálínjá indálanj ay-ii káminja ál Jááso dño ába kuri Dñd'ñj órrénj kwa lé-ii ál úndul. ³⁶Kuo tiyyána ása Dñd-sí tabu'ñ póye, álánj in kwá," Wúo lonj pii, ása dúinj lonpii-sí in kwá álánj dúinj soór'ñj eré jónj Nama nñj kíñj gárima-sí kíñj tarña'ñ dú aa. ³⁷Abá ába kuri Dñd dg Jááso dño-sí lonj pii tarñj, Jááso dño déénj kwé ay-ii sínj-ii kwa sonjñá kila ál íde káñj ná káwinj-ii nás kelkaame, Namá ísa'ñ íri kilmanja bát simmó inj ál kee ná risínj. ³⁸Ísa Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá-sí lóómenj piá: ila dío ál ísa kénjá ná risínjá, ná in, "kwá ásánj Músa'ñ dáálínjá'ñ guupáálínjá-sí duonj baw, ál kóili álánj wéelenj'ñ tawranja-lé kí jurinja kurránj kilonj, ³⁹Na álánj oronja-lé dónjá kanniyá, Na Yaúda'ñ daaranja-lé álbá kutinj tabu kwá-sí kóili. ⁴⁰Na súbunja'ñ lóó-le gal bá kutinj bânja'ñ túlé kwá-sí kóili, na kwa sís juma kurránja kawé, nás in káwlítýa ál yeen taginja-gé. namá kienj abarmíta-sí tabunja kaame nás kienj tonja kábiya, yeen-sí álánj kwa nyét-le sonjá nyálnýilen káwa. ⁴¹Birmitt'ñj janí : ísa bá tonj tiyyá'ñ díó kénjá ná janínjá'ñ sandúg'ñj kíli áwinj ná lau ál kwa kienj janínjá

kabítteŋ–ii namá jágfɪlɔ ná kwa kawâjja soŋŋân ere sôŋgoŋa soŋŋâ kinítíyá. ⁴²Kari'ŋ eré namá birmît pagiri ela ná minimíniŋa dollé ɔw jíní kila ɔl Taarípa'ŋ sabba indeli. ⁴³Ísa namás kééŋ majira–sí in kwă," ásaŋ dorol káwa namás in kwă ká áisa kí see'ŋ see uún see ámin in birmît pagiri ɔl kwa nyét–le soŋá jábí. ⁴⁴Kwa bi kwa kernɔ bá ɔri id kabíe alá yeen á kôliba kíeŋ málá'ŋ dió, yé saa soŋá pagiri–ii marrɔn lótá nyét jáá asá kééŋá na naa walá taarípa tog dog ásaíba álán dééŋ írí amí."

Chapter 13

¹álbá Jásodũño masíki –sí soor íní, kéénj namás in aanjé." Guudpááli jagíl kin aa tonj' in jamailí –ii . ²yé nmá in jawí , in tonj jamail–sí bagfíla?, díťónj tog biir ánj sáiba bára 'nj írí nanj anjpoýába. ³álba yé dũu oonjo ólípánja pũjǝ ǎl tonťeyya'nj sabbân ere enja, Potoro kí yagũb namanj Andaráu , namá jiinjo dig kíjǝl ⁴nás in aanjé júwa gís in lóótá náinĩnj ianj? ná ká osóma nĩnj lónjól ǎl gís in paálítí ?⁵Jásodũño namás jaa nás in belénj , ǎl puttó barĩnj ǎlǎnj dũó kernja jurũb ájábíba. ⁶kwa sunjǎ nĩnj kélel namás in aagé ǎl kánja yé namá kwa sunjǎ sí kǎllu ná júřũb kǎbíya⁷Bí ǎlǎnj deernja sunjǎ kélbám ná dere'nj kojója maranj ila ǎw ná puttó ai tĩyaba; lotá sunjǎ nĩnj inĩ , maranj ila tin yé aiba. ⁸Barũnja 'nj taas lé nĩnj deere pói nanj nĩnj Abúkuri 'nj taas lé deere pói nanj nĩnj sũũru'nj júřtĩnjol loonja sunjǎ pói nanj nĩnj duuru barũnja sunjǎ lé pói ná kin nyét bá tanaņasanja 'nj déénj juño gĩ⁹Maranj putto barĩnj, yeenj bĩnja sí baísĩnj kíenj Sagal lé kářiya namái káldíya. bí ǎlǎnj Sagala'nj tǎbũnj nanj dog abũ'nj kwa kernja asá kí Sagalanj kelí díenj tǎbũnj nĩnj barĩnj dúĩnj Ƴũnj ásanj dúĩnj domonj bírsĩnj. ¹⁰maranj wũonj belétúllé main ǎlǎnj kwa lé nyétĩnj paago dínenj díó¹¹abai ii yeenj bĩnja sí náis dálíma kářiýíe, ískénj ábéba kasĩnj buwa, ila tin lé ǎřtĩ ǎlǎnj buwa baĩnj kaniya; bí ǎlǎbá ǎlǎnj bírsĩño maranj ǎl wũo'nj kũo teeyanj gé ǎl ila tin nĩnj rísĩnjol. ¹²Dũo ásanj déénj Bará sí ásí ǎlǎnj káwe ná Baá ásanj déénj kwě dog ásí ǎlǎnj káwe, na Dogólá dog sijn kíenj Báanja sí sijn kásiya ǎlǎnj káwe. ¹³Bĩnja kwa nyét gĩn bas kawe kúĩnj kona'nj Ƴũnj maranj bora patta ila dũo sí ǎl kúĩnj kona'nj Ƴũnj kwa bas kawe na rĩmo ásanj ba kopónj ¹⁴abá ǎri burubá bǎbĩla ná idé kírel ná in ǎluba ǎlǎnj idé kírel bí ǎl ardden ǎl ǎw ná déénj berénj) 'judíýé bainj bá bákkíe ná pũgónjǎ lé boo. ¹⁵ná abá kíenj tonja'nj sibíta lé baanj abũpũnjoba ǎlǎnj paita barí ǎlǎnj ǎri dig babúnj . ¹⁶na dog ába gal řǎyta abow njĩba ǎlǎnj kíenj jurĩnja babũnj¹⁷ǎlǎnj tin tekké kũonj nyánjǎ kolnjǎ lé ná nyánjǎ asá dogólá borá kǎnj. ¹⁸wũo sís bũm ǎlǎnj in Ƴũ ki díli'nj duál ákéba. ¹⁹Ná in tin nanj jĩťi kwanj ǎl déénj díó taáb sunjǎ kee, mĩn ǎl wũo déénj dǎne sí tewa, na in Ƴũ jĩť bĩnit tǎn ǎnjéba. ²⁰maranj abá wũo déénj tin sí buté ájǎwĩba, Dũó ǎnjkéba ásanj jopónjǎ, maranj in kwanj Ƴũnj ǎl yé jǎnjǎ, namá ye–ii ná yé tin sí budde jawí.²¹Abás dũó in kwǎ ǎl jagĩl in ǎl jásodũño gĩ, gal ǎl jagĩl in ǎl yé–ii saa ájĩba. ²²ǎlǎnj jásokwa ná domonj kwa piyékwa kǎljǎla ná ósoma na pĩrjanja kawe ásanj kwa sí piyé kawe, nás tǎbũ kare abás kurro kǎnj ǎlǎnj wũo'nj kwa kila sí tǎbũnja kǎmmíe ǎl yé jǎnjǎ. ²³maranj ǎl puttó barĩnj ǎl ye–ii náis ká bĩnja in lótá nyét kwa ása kĩnja ná jĩnjĩba²⁴Kila sogá jĩťinja'nj díó, Dule ǎlǎnjbá díkkó enje, ná Dual ásanj hěrra ákeba ²⁵Ná úřĩnja káwĩl ǎlǎnj bũnnýél, ná kawĩli'nj kurro dog ǎlǎnj irtĩnjolál . ²⁶liya kwa namá Wũo'nj kwě sí kǎgĩla ná bũnjel kútúnj díó kí kurro ná kéénj galanja. ²⁷Ná yé ǎlǎnj kéénj mélénja sabbanja oonjol lé ǎlǎnj kéénj kwa kila sí dorol piá ǎl yé jǎnjǎ díne nyét ǎřĩnjǎlé namanj kawĩlĩnj²⁸ása bũró'nj kurú lé guud bíwĩ abá kéénj kélgé kálma kiwonja ráwũl abás bálúnj ása loo unjǎnj dakkí piá. ²⁹Ná abá in lotá tunjé bás bíwĩ ása kéénj tin dǎkkí piá , ná yé bá oré kee³⁰Ká– ii as kí saa kámĩnj in tin' inj porrénja ǎlǎnj nyét ákusál ba ná mánĩnj kin lótá nyét inĩ. ³¹maranj kawĩlĩnj kí sũũru ǎlǎnj pánĩnj inĩ maranj dúĩnj belé ǎlǎnjba sai. ³²maranj ila tin– sí dũó ákeba nás lonj wal mélége káwĩlĩnj wala kwě bás dílinj Báa lonj³³Bũnjǎ ná balĩnj idĩĩnj ná dũó ákebá nás ila tin lonj. ³⁴In bá lónj niná ǎl Kuri déénj tónj kurel nás déénj tónj lótá kéénj koyá sí júndi nás dũó bi dũó déénj tááři inĩ ná nũnjĩdũño sí nũrgũ sunjǎ inĩ ǎlǎnj líĩnj³⁵idĩĩnj ná bí ásbalonjbá tónj sít naná wǎnjĩť kí subu nanj wǎnja, wala kí luul lanj wǎnja, wala kí sure'nj ǎl zanjǎ kóm. ³⁶Abá yé wǎnja ájúndiba ǎlǎnj buló ná jĩ jǎnj ná jinĩ. ³⁷In ǎl gís bĩnja ámĩnj bá yá–ii nás kwa sí nyétĩnj kámĩnj ǎlǎnj kǎkũnjĩlba

Chapter 14

¹Káwe álán ísa-sí kawe: Asábás soga ɔw sáyé asá Yahúda dfeɲ írí jándo'ɲ sũbu na buúsá asá tirmá á káɲba'ɲ sũbu kawe, págiɲa appáɲa na Músa'ɲ dáálí'ɲ ɠuɔdpáálíɲá káɲ ná úcóná kí búdu kawe, álán ísa-sí kéya ná kawe. ²Ál in kámiɲi kí sũba'ɲ sog álán á kaweba barán nín kwa kalbata káwa. ³Ísa sí Basana murréɲa kulíe, álbá ísa Basana kéɲá Simon'ɲ tón ná nɔɲ aama, asá asi díɲ kewa kééɲá, álbá yáa kí dóré tárrá'ɲ éla nás murríɲ murré táɲ díɲ kééɲá. Namá puyi nás ísa-sí ɬabu'ɲ lúi. ⁴In ɔu namá sóólá díɬ-sí kilmaɲa puyyá piyá. Nás kayé ná dɔlimíɲ kawe "kaáɲ ɔúɲɲ-i ná murríɲ-sí hò jittíɲ pii?" ⁵In murríɲ-sí álán-síkí dinára iis-lé soɲá kula, Nán kééɲ Minimíɲiɲa kwa kɔd-sí aní ál miiɲa gé. ⁶Namás kayé ná yáa-sí lóómeɲ kawe: Marran ísa namás in kwá, "ál dítiɲ bundí. kaáɲ ɔúɲɲ-i ná yáa-sí lóó makké baw? Yé áisa ka-sí ɔu tullé díɲ piá. ⁷ásáɲ kéréɲ kwa ereɲa ban dfeɲ tés-lé, na tin bitin ná bóil básíɲ bányínti, Marran ká kibiɲa kéréɲ iné álán á káɲba. ⁸Yé ál údóná nyét piá dééɲ eré ál yé taga pii-ii, Ná-ii murríɲ suúr jíní áílán jurríle aasil piá. ⁹Ká áisa kí seéɲ see ɔúɲsee ámiɲ lóóbi lóóle nás dɔldí'ɲ díó nás belé tullé-sí kúɲjítíyá, kwa-sí álán bá ɬabu'ɲ úndul belé tullé ál yé piá. ¹⁰Yeen gal ila dɔó'ɲ yáa ɔu-sí námás kwa kerna-sí aáɲal: Júdias Iskirôt, na págiɲa appáɲa Júdiya Iskirôt kurémeɲa weyye na ɔw-lé kéɲá, namá págiɲa appáɲa-lé nyáná ásaɲ ísa-sí boot aara'ɲ dú kélló ¹¹Namá in ɔu'ɲ írí kilmaɲa simmó inɲi, Namás in aáɲé álán sɔɲgoɲa díɲa ka níya íde Júdis namás já ná koranɲa kóil ásaɲ ísa-sí boot aara'ɲ dú kélló ¹²Ísa kí kééɲ majira káɲ ná írí jándo'ɲ sũba kawen-ii: Boósá asá tirmá á káɲba'ɲ soog díɲ kɔɲo kéɲa, ná Yáúda írí jándo'ɲ koléɲa káwe daábeɲ káwe, ísa'ɲ majira namá kɲɔɲ, Jí jóil álán aál koo náis írí jándo'ɲ nɔɲ-sí kéla náis Jí-sí aasil kaa?" ¹³Ísa namás kééɲ majira ɔw sí in kwá, "Deém boo nás kí ila dɔó báiti ál jáɲɲis koro'ɲ báɔ. ná káɲi búlo. ¹⁴Na abá yé tón káɲí ása bá ton'ɲ íd-sí in buwa dáíɲ ɠuɔdpaaíl, "ál kóil ásaɲ lon abás rige díɲ baíɲ álán yé kí kééɲ majiran írí jándo'ɲ sũbu'ɲ nɔɲ íde díó kámmíá?" ¹⁵Ton'ɲ íd ásaɲ rige appá írí kɔɲo-lé keéré ál lúúpíɲ ná aasili. Námáis éde nɔɲ'ɲ oro bá. ¹⁶Kíla majira ɔw namá deém kééɲe. Ná kila ótá-sí in nálan kummé álbás ísa kwá, namá írí jándo'ɲ sũbu'ɲ nɔɲ íde káwe. ¹⁷álbá lóó arra eɲa, ísa namá kí kééɲ kurémeɲa weye na ɔw kéle ná kaagu. ¹⁸Íla díó ál káɲ ná jám'ɲ sidáb-lé káwíɲi, ísa namá in kwá, "Ká áisa kí seéɲ see uúɲ see áamiɲ, dfeɲ díó díɲ ál kíeɲ káɲ ná nɔɲ kaam ásaɲ kaa boot aara'ɲ dú kélló. ¹⁹Ila belé namá kééɲ mjira-sí kilmá sondorog piá, namás kayé tog tog nás ísa-sí in kámiɲa Jí máɲ ka-sí áre áis janba?" ²⁰Yé namá in jáwí, "ál kin kwa weyye na ɔw'ɲ díó díɲ gí, ál in pangá'ɲ díó dóná jábítí ná kíe nɔɲ kaam. ²¹Dɔldí'ɲ kwé álán wayí niná ál Wáó'ɲ domboreɲa toya'ɲ díó rimmeɲ eɲa, marran ila dɔó ál dúyi ásaɲ kaa boot aara'ɲ dú kélló! kasáɲ rásíe appá poi kasáɲ uu jittí díɲ een ná marran akér kééɲá ná marran á káɲɲiɲa. ²²Lonpiíɲ luul'ɲ námíe, nɔɲ'ɲ jám'ɲ juó-le ísa namá buús díɲ bawa namás bora pattá piá, liya namá dúyi namá kééɲ majira-sí iní namás in kwá, "in sí ál babún dúíɲ suur-ii ²³Ísa namás kira kí tógóló írí jáɲi nás Wáó-sí bora pattá piá namás kééɲ majira-sí iní yeen namá kwa nyét kábi. ²⁴Liya namá kwá kin álsi dúíɲ sarta'ɲ kewa gé ál kwa soɲɲá'ɲ uúɲ bányíɲi. ²⁵Ká áisa kí see'ɲ see uu'ɲ see ámiɲ miín iné ná ɬabu'ɲ naa kira péllét álán á ababa naman nín Wáó'ɲ kuri'ɲ díó kira kíwwóna aba. ²⁶Namás láílá káwe, Liya namá paál kurul ná zaitána'ɲ púgo kééɲé. ²⁷Ísa súren si piyá ál Patoro dúiti álán yee-sí íríɲi, ísa namás kééɲ majira-sí in kwá, "Kwa nyét áílán bundí kwa nyét áílán bundí niná ál Wáó'ɲ domboreɲa toya'ɲ díó rímmen eɲa, álán won-sí aldó namá uríɲa perra inɲi. ²⁸marran liya abás sállá eɲa, Jálíl-lé álán dfeɲ ɬabu'ɲ waar aagó, ²⁹Paatoro namá risiɲo, "annan gí kwa nyét kundíe ká áílán á undíba. ³⁰Ísa namá in jáwí, "Ká áisa uú'ɲ see ámiɲ kí in luul'ɲ túlé ná zɔɲga asiɲa ɔw á kómólaba álán asiɲa iis juwa áisá jalunba. ³¹Paatoro namás kí kurrá in kwá, "annan in lón álán kíɲi arrá kúsún péllét álán á waaba áisá alunba, "kerna nyét namá inná lan aáɲé. ³²Ísa'ɲ jəm Jasiman díó: ísa namá kí kééɲ majira lóó díɲ lekeéɲé ná Jasiman karíya, namá in kwá, "ál iné bôn ádidíɲ ál ká ɔúme.l ³³Ísa namá patoro na Yagúba na Yáaye-sí ráanɲa ná kíeɲ arrá kééɲe namás jáá ná káɲi tiél ná kurro júnjítíyá. ³⁴Namás in kwá, "áila kurro júɲe naman gís lóó in lón áílán kuo korol, iné bôn ná kibiɲa arrá káálɲ. ³⁵Namá ittúrig ɬabu'ɲ nyánɲa namás kurgo'ɲ oonɲo ná jumo, ásaɲ kila míneɲa'ɲ tin yee túga betó. ³⁶Namá in kwá, "Wáó abáis Jí-sí ari bi ari háini in tógóló dúí-lé ál jabún ari id já ál Jí jóil. ná ila áiba ál ká óil. ³⁷Namá kééɲ majira-lé píɲi namá búlón ná káɲ ná kɔɲie, ísa namás Patoro, Simon-sí in kwá "Bí bunílá? kí tin tog dog á sín báɲɲolabá? ³⁸ál báɲ na búmelsi álán á gí karreba. kuo kóili ásaɲ nyiíníya marran áila suur nyokké-ii. ³⁹Ísa namá asi keer píɲi ná inná lan jumo niná ál waar jumo. ⁴⁰Marran álmín kééɲ majira-lé wáɲa, namá búló ná kɔɲie asi keer, déllin iláɲ ná kotéiɲa álán kúnɲi káwíɲa. namás á káɲɲiɲa kaa sín aáɲal. ⁴¹álbá ísa asiɲa iis-lé kééɲ majira-lé píɲi, Namá in kwá" Bí báɲ sa ná umel bawíti na bunɲi? ál soɲɲá-ii ! tin paago álán Dɔldí'ɲ kwé-sí káttfeɲa kwá'ɲ dóna kaye. ⁴²ása bawla ná koo; dɔó ásaɲ boot aara'ɲ dú kélló ál nán nas kíe kan. ⁴³Ísa-sí kéyé: in nálan ása ísa káɲá ná risiɲá, namá Júdias éla alá kééɲ kurémeɲa weyye na ɔw-lé aáɲa, namás kwa soɲɲá jólólé nás saara na dɔlgoɲa káɲ, na págiɲa appáɲa na Músa'ɲ ɠuɔdpáálíɲá, na díin'ɲ tífóná ádden káwe. ⁴⁴Íde lasúus namás yeen-sí ósoma díi paalí, dɔó abás ká uto ámi álbá yé-ii, álbá báyi nás íríɲa'ɲ dú baw naman nín baago. ⁴⁵Namá ísa-lé wárig nyana namás ɬarípiyá "Gúdpáálí, "liya namás uto amí. ⁴⁶Kwa namá ísa-sí kumé ná kéyé.

⁴⁷Kila kwa'η dió ìde àl kéérilini díg namá saar ráánjá ná pági'η táárí ðuño díg-sí ðíló béta. ⁴⁸Ísa namás in kwă, "kayé ná kí saara na ðulgoŋa béla, állán Kaa b̄ayi niná àl Ká gáárim aŋ. ⁴⁹Ná kéréreg kibiŋa'η kan toŋ tiyyá'η dió nás kwa-sí ḡuud ááwlíti, na áibéélba. Marran̄ ari id ná Wúo'η domboreŋa toya kwă-le kee bá ăw ná een̄." ⁵⁰Liya kurêmeŋa nyét namá kaimíe ná kundíe. ⁵¹Lúréðuño namás déllin harír'η juri suúr ke, namá ísa-sí ðíbe póitien̄i. Kila kwa àl kéle álán ísa-sí kéyal, ⁵²Namá kôlini álán yee-sí dog kéyal namás juri killul namá pogo kundíe ná sakkíya ná déen̄ Harír'η juri júndí. ⁵³Yáúda'η sagal'η kwa ísa-sí k̄iŋul ísa-sí namás pági app̄u-lé keéŋe, namá págiŋa app̄aŋa na ðiin'η t̄ibóná n Músa'η dáálí'η ḡuudpáálíná nyéttin kéle. ⁵⁴Paatoro namá karra k̄ari lúitien̄i-ii, naman̄ pági app̄a'η matar'η kili dákkín paago, namá utú'η kiili dákkín oon̄o Wúoŋa'η kili álán tokké een̄. ⁵⁵Págiŋa app̄aŋa na Yáúda'η sagal'η kwa namá kee káwe, ásán̄ duó kúmma ná ísaa-sí jani kuí j̄abí álán kawe marran̄ walá duó tog dog ás kumméba. ⁵⁶kwa son̄ŋá ísa'η írí pié káwe marran̄ kien̄ piénjá àl káwe walá arrá ás in̄ba. ⁵⁷Liya namás kwa ðii w̄arig kawlená déen̄ írí piénjá kawe na in̄ ăŋé, ⁵⁸"Kil kámi ná in̄ belénjá , 'alán in̄ tin̄ tiyyá-sí aw àl duó piyá, námá sooga iis'η dió keer utúmo àl duó áiba ná t̄uun̄." ⁵⁹Marran̄ in̄ belé-le dog walá kien̄ belénjá arrá ás in̄ba. ⁶⁰Liya pági app̄u namá ðien̄ tab̄u'η keera ná ísa-sí in̄o, "ájannib̄a álán jawí kin belénjá aóla j̄ii írí kab̄itiyá. ⁶¹Marran̄ ísa bá ðirrígin̄ oon̄on ná ăw á belénjába. Pági app̄u namá asi keer in̄o Jí jáásodun̄o lá jan̄, Wúo'η kwě asá bora pattá káwe? ⁶²Ísa namáin kwă, "Ee, àl ká aŋ na bí álán baḡil̄ ð̄eldi'η kwě àl Wúo app̄a'η dóná súru'η ere ăw ná kí jaawila'η kútun̄a'η úndul̄. ⁶³Pági app̄u namá kéen̄ juriŋa nyéera asá suúr kéen̄á, Namá in̄ kwă, "kaán̄ ăŋŋi-ii ná naa k̄uŋí kwă kin-lé son̄ŋá bóil? ⁶⁴kelbámi àl Wúo-sí ŋanyín̄ wala biŋa ay-ii ḡis lóon̄ namá kwa nyét in̄ kaas̄in̄i àl wáyyin̄i-ii. ⁶⁵Kwa ðii namás kayé ná kurḡo kin̄ítíyá na k̄uŋis̄ k̄irḡul na kí kon̄a'η ðaldúma ðib̄ kanníyá, na in̄ si kámiŋa áisa juwa kii náí taan̄. ⁶⁶Liya namá w̄uon̄a-sí dóna kayé ná pulá káwíe: Paatoro in̄ kwă ísa-sí ása á lon̄ba, ila dió àl Paatoro toŋ duu kwan̄'η matuar'η kénjá ná ăwin̄i namá Pági app̄u k̄uŋo'η kwě niw táárí ðuño éla nás déen̄ kili betel̄. ⁶⁷álbá Paatoro-sí jáḡila ná tukké indel namá tullé dákkín ðin̄ jáḡila namás in̄ kwă, "Jí dog àl kí ila ísa Nazaruat-ðuño baán̄á , " ⁶⁸namá írin̄i namá in̄ kwă, "ása á alun̄ba." walá déen̄ arrá ála á ariŋélba j̄i kaán̄i-ii ná j̄irsin̄." namá toŋ'η t̄úsú-le nyan̄á namá zon̄ga kómóla. ⁶⁹Kwě niw táárí ðuño namá Patoro-sí asi keer jáḡila namás kila kwa-sí àl ìde kéérilini in̄ kwă, "In̄ duó àl ísa'η kwa-léi!" Paatoro namá úrin̄i namá in̄ jawí ká ísa'η kwa-lé álaan̄ba. ⁷⁰álbá ni niin̄ kúul̄ kila kwa àl Paatoro'η kili kéérilini namás Paatoro-sí in̄ aán̄é kíálbá kien̄ ban̄ j̄i álbá Jal̄il̄ ðuño jan̄. ⁷¹In̄ tin̄-lé namás jáá ná náálen̄ pi-ii nás Wúo-sí j̄ab̄iti ká walá ila duó-sí dog ásaá alun̄ba àl bí déen̄'η bírsin̄. ⁷²In̄ dálan̄ zon̄ga namá dog asi keer kómóla liya Patoro-sí namá ila belé tab̄u'η éla asá ísa in̄ kwă, "ad̄id ná zon̄ga asin̄a ăw á kómólaba j̄i álán̄ asin̄a iis in̄ juwa ka-sí áisa á jalun̄ba , " Liya Paatoro namás jáá ná koom̄.

Chapter 15

¹Pilát ná isa-sí jánsá já: Elel'ín kí subu'ñ dildil, págiña appaña na ðiin'ín tífóná na Músa'ñ dáálin gũdpááliná namá Yáúda'ñ sagal'ín kwa nyéttin kisinul ná kaasiní. Namá is-sí dóllin kirsol nás kárgíe nás Pilát-lé keéne. ²Pilát namá isa-sí iño, "Jí Yáúda'ñ la ába kuri jan?" isa namá in jáwí "Ee," ³ðien ába kuri an innálan abá jí jáámin, págiña appaña namá isa'ñ írí ðilmaña sonná káwe. ⁴Pilát namá dog asi keer píñí ná iño, "ájanni bá álán kíen jñonja-sí jawí? kil já janiña ay-ii gí írí kinítíyá. ⁵Marran isa walá á jáwíba, Pilát namás pírinj piyá. ⁶isa-sí kí wai si kándé: írí jándó'ñ sogá-lé, Pilát ná kééná túmná bá jani ðuño tog júndíen-ii, ila ál kwa sonná aáné álán karúul, ⁷ila ðio namá túmná jani ðuño díg kééná ná Barabbas karñi ná kí wéyyé kwá'ñ arrá túmná kayé wayín jani'ñ uññ kila sogá-lé asá yeen wéyyé kagie. ⁸Kwa sonná namá dorol kiní namá Pilát-lé keéne ná kíñul álán túmná'ñ jani ðuño díg andi júndi niná ál áddi júndi. ⁹Pilát namá iño bí bóilgíla álán Yáúda'ñ ába kuri-sí angí undí, ¹⁰"Pilát ása lóóná págiña appañ isa-sí ide ása iláin uññ kéle nás yeen kwas kilmaña pukká kañ. ¹¹Págiña appaña gal namá kila kwa-sí in kurro kanie asán Pilát-sí in asán álán Barabbas andil júndi ná jee. ¹²Pilát namá asi keer kila kwa sonná-sí iño, "Bí bóil asán in ðuó-sí kaa á in ðuó ál bí inbaw ál Yáúda'ñ ába kuri-ii?" ¹³kila kwa sonná namá asi keer "urú káldíe , ása káldábu-lé jawgí!" ¹⁴Pilát namá in iño, " kaán uññ? yé kaa jani piyá marran uré ila-lé sonná káldíe, "ása káldábu-lé jawgí yaag." ¹⁵Pilát namá kóiliní álán kila kwa-síkilmaña simmó piyá álá kisinul, namá barabbas-sí andi júni ná nyaná, namás kéén káldaga síis in kwá álán isa-sí kí degêr káldíya, nás káldábu-lé káwgíya. ¹⁶Káldaga nás isa-sís baája káwe, (Káldaga namás isa síis tonj kuri'ñ matâr-lé kééle)in namá lóo ila-ii ál ðilmon ðelé kee, namá káldaga nyét kisinul. ¹⁷Namás garan bûbu púwa kinie namás gaw tabu'ñ kayé ila ál yeen kí kurúná kíyá kwá'ñ baáraná kátígul, namá isa'ñ írí karjaja káwe nan awsa kinie. ¹⁸kasá'ñ sog sonná dí joón Yáúda'ñ ába kuri!" ¹⁹Liya namás kayé ná kí bilil tabu kalde, ná kurgo kinie nan dú kí kurjo káwi nás kítíméli ása yee kúmeli. ²⁰Asábá káldaga isa'ñ írí kíen karjaja kágíe, namás ila garan bûbu púwa suúr karúul, namá kéén juríña ulúga kawie nás kinie nás kárgíe nás keéne asán káldábu-lé káwgíya. isa-sí káldábu-lés káwgíe. ²¹Namá simon Sâren rây kééne náas betel. Káldaga namá kígíe álá isa'ñ káldábu báw, simon alá Ali Zandar na rubus'ín bá aáná. ²²isa-sí namá Gulgusa keéne (ál déén arrá in lón "ál déén arrá i lón Gulgula'ñ lóo"). ²³ide namás kira dí kanie asá kí dawa úrríná asán wayi suúr jýyal marran isa namá íriní álán baa. ²⁴Namás isa-sí káldábu-lé káwgíe, liya namás kéén juríña-sí arrá kabíe, álán kagílal ki-ii níññi álán kila juríñadió díg baw. ²⁵28 ása yee káldábu-lé káwgíe. ²⁶kí sobu ááná tin tiise'ñ aáraná-lé déén írí namá ósom kéná asá in pulhítiení, kaán uññi nás yee ide káwgíe, "ná in árdén indel in ál Yáúda'ñ ába kuri-ii." ²⁷namá janiña kwá kwa aw kañ nás kí kíen arrá káwgíe namá díg déén dóngá súru'ñ ere kéná na díg déén dóngá goro'ñ ere. ²⁸29 Kwa asá kí ila lóó'ñ dakki kandelini-ii, Namá isa-sí kányiní. Ná tabuña kirtin na urú kaldini-ii, "hó baája! ál in jáminí álán tonj tiyyá-sí jaw ná asi keer sogá iis'ín díó jutúó, Díñ suur si jopó ná káldábu'ñ írí jupúnó!" ³⁰31 Págiña appaña naman Músa'ñ gũdpááliná, dog si isa-sí baája káwe, Suur síis in káminí ása kwa kerná-sí jopo , marran déén suur-sí taga ása á jopoba. ³²Abá jááso ðuño-ii na Israíliná'ñ ába kuri-ii, kaál káldábu'ñ írí búúnó, námá kagíl ná lia see káy. " Kila janiña kwá asá kí isa arrá káwgíe dog yee kányinul. ³³isa'ñ wayí: kí ðulé'ñ sibír namá lóo díkkó ena, naman in nálan kééná naman tin iis paago. ³⁴Tin iis'ín aáraná-lé isa namá urú-kíriri taan, Elói-ii, Elói-ii lámma sabassáni?" namá déén arrá in lóón, " dúin Wúo dúin Wúo, kaánñ-ii ná-ii jundi?" ³⁵Kwa ál ide kañ ná kéérelini namá ila belé kil kámmie ál isa kwá, "Namás kayé ná in káminá ál bagíl ál ila-ii nás ilíya-sí tarípi. ³⁶ðien díó díg namá sakkiya ná nyána ná ispönyji-sí kí kira ranynyána liima, namá bilil'ín írí já ná írí jágí, asán isa-sí iní ná baa. Namá in kwá, "aá ál kááno ná kagíl abá in lón álán ilíya éla ná dú jopó. " ³⁷Liya isa namá urú óórrin taan, liya namá way. ³⁸Tonj tiyyá'ñ sitára miín dú-lé írí túlé túrrin nyéeriña ná aw nááriní. ³⁹Namá roomániná'ñ káldaga píri'ñ tabu díg kééná ná isa'ñ tabu'ñ eré kirélini, ila tabu alba ila dorá jágíla ál isa kíe way, "Namá in kwá in ðuó kí see'ñ see ása Wúo'ñ kwé dee kéná. " ⁴⁰Yáana ðii ná karra kañ ná káluweni, ál ðien díó díg Moo Majdaláni aáná, na keer (Moo Yagúba itti kurjo na ísiba'ñ íya aáná) , na yáa keer namá Solome aáná. ⁴¹Yáana ál Jalíl-lé kañ dog nñ yee kari kúltíyá na dog sñ kéén ájínále kányintíyá. Yáana kerná sonná kañ alá kíen Jursalâm arrá kéle ná dog ide kañ. ⁴²isa'ñ jurrí: Kí arra'ñ addi ál Moonja'ñ soog á paagoba, ál Yáúda kíen údóná aasila kawini-ii. ⁴³ðuó díg ná ísib Irimáási-ðuño karñi, ná nii kákkíre aáná ná Pilát-sí isa'ñ kuul'ín iño, ísib Yáúda'ñ sokoj sokoj'ín kwa'ñ díó díg kééná ánnñ saasoná bagi kawe. Na yédog álkééná ná jaana álán Wúo'ñ kurin éla. ⁴⁴Pilát namás pírinj piyá isa námán ál way; Namás roománinán káldaga pírinj tabu-sí díó tarí piyá álán iño nás kwá isa waar lá way. ⁴⁵Asábá rooáninán'ñ káldaga píri'ñ tabu ila belé kwá. Pilát namá ísib-sí isa'ñ kuul dóngá jáá. ⁴⁶ísib namá kapan jula ná kuul-sí káldábu'ñ írí baago namá kí kapan nio,namá ila gubbo'ñ díó jáá ál díton-lé karúul, namá díto mungulug piyá nás turba'ñ tírrin dakki nyána. ⁴⁷Moo Magdaláni na Moo Yagúba na ísib'ín íya yee kagile ál-si kolpol .

Chapter 16

¹ǎlbás moo'ŋ soog beto Moo makdáláni ná Moo Yagúbi'ŋ iya na salome nás sula murela kulé ásáŋ jásodunjo'ŋ suur sí kuliya . ²Kí jámánja'ŋ sog'a'ŋ súbu asá loo subu káŋja ál kólíní'ŋ sog'a'ŋ diig lé yeen namás kawle ná turbá kánníŋi. ³yeen dōra ál kánníŋi namá in kámíní, ' ii gí sín ila dítón tuga jawí turba'ŋ ɔdo?. ⁴ǎlba loo írí kagilé namá, kagilé ná ila dítón tuga jáwín, ilá dítón namá saa appá kééŋe⁵ǎlba gubó dió karíyá namá jurí junodunjo kagilé,ná tuge patta jíbbe jíní, ná kí saba surú'ŋ ere ɔw .yeen sí namá kalí tío duó nmás in kwă, ' kalí ai tšoba. ⁶bí ísa nazarătdunjo sí bóel asá kăldábɔ lé ɔwgé yé sí asá Wúo sállá piá, ál ilá loo sí bagíl asá dee–lé kulpol. ⁷maran ál boo nás kééŋ Majira sí ná Potoro sí in bwă yé Galilie dŋen tabun dee–ii hílá álánba in bagíl inná ǎlbas yé kwă⁸Nyáná ǎlba kakkíe ná turba sí kúndé, yeen sí namá kalí tío nan sí ila ɔu pirje ena.wala duó tog biir sí ás áánjéba idŋin ná yeen sí kalí tío⁹Sarren kí subú ísa namás Moo makdáláné sí lónóla ál yé, dee–lé Sitana sabé ranja. ¹⁰yé moo namá nyáná kila kwa sí kwă ál káŋ ná komíní na múníná káŋ. ¹¹ǎlba in kélámmíe asá ísa sállá ena nan Moo jagíla, wala saa ákéyéba¹²jásodunjo namás kééŋ Majira ɔw sí lónóla, ila jásodunjo nan dog kééŋ Majira kernja ɔw sí lónóla ál dŋen dōra káŋ elle lé kánníŋi. ¹³yeen namá kúwnje nás kíen bārŋa sí ááŋe maran dog saa ákéyéba yeen sí¹⁴asába sog'a'ŋ kúní jásodunjo namás wayi na ɔw sí lónóla ila dió ál káŋi ná nɔn káméní namá úpúrí idŋin ná kila kwa sí see kákéyéba ál yé sí kagilé asá yé sállá ena. ¹⁵namás in kwă ál dŋidŋi dió bíŋi nás kwa sí nyét belétullé bulŋí . ¹⁶Duó náí seetšó ná líŋo álán bás jopónó, maran duó bi duó náí see áí tšoba álán bálómén een¹⁷Ná kin ósoma ná pirjéŋa álán kí kila kwan jíya ál gí seejŋokwa gé ná seejŋokwa kí kona álán kuo búrbanja kéréŋéli nan nín kí kálíta káwŋa kírínjól. ¹⁸Ná álán kúmtí kí koná írí kágíyal, ná síír ilá kabí ál kwa sí ířw ɔrɪ tog biir álánkábuloba, ná ába kíen kóná wajanan írí kayé wajana básáŋ appé kŋan¹⁹ǎlbá Lonpii ísa yeen– sí innálan risinjo ila Lonpii ísa namá jawíl bawíní ná Wúo'ŋ kóná surún ere konjo. ²⁰ilá kééŋ Majira namá káwni nás in belétullén kírínja loo bi loo lé ná Lonpii'ŋ ósoma pirjéná ná yeen sí tabben pii.